

โครงงานการออกแบบและพัฒนาพวงกุญแจของที่ระลึก จากตาแหลวอัตลักษณ์เมืองแพร่

The Design and Development of Souvenir Keychains from Ta Laew An Identity of Phrae Province

นางสาวพิมพิกา วงค์มาก
Pimpika Wongmak
นายปภาวิน สมบุตร
Prapawin Sombut
นายรุ่งโรจน์ ไพรสณฑ์สันทัด
Rungrot Phaisonsanthat

โครงงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ
พุทธศักราช 2567
ประเภทวิชาศิลปกรรมและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ สาขาวิชาดิจิทัลกราฟิก
วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่
ปีการศึกษา 2569

โครงงานการออกแบบและพัฒนาพวงกุญแจของที่ระลึก
จากตาแหลวอัตลักษณ์เมืองแพร่
The Design and Development of Souvenir Keychains from Ta Laew An Identity of Phrae Province

นางสาวพิมพิกา วงค์มาก

Pimpika Wongmak

นายปภาวิน สมบุตร

Prapawin Sombut

นายรุ่งโรจน์ ไพรสณฑ์สันทัด

Rungrot Phaisonsanthat

โครงงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ

พุทธศักราช 2567

ประเภทวิชาศิลปกรรมและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ สาขาวิชาดิจิทัลกราฟิก

วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่

ปีการศึกษา 2569

หัวข้อโครงงาน โครงงานการออกแบบและพัฒนาพวงกุญแจของที่ระลึกจากตาแหลวอัตลักษณ์เมืองแพร่

นักศึกษา	นางสาวพิมพิกา วงค์มาก	รหัสประจำตัว 67216080012
	นายปภาวิน สมบุตร	รหัสประจำตัว 67216080011
	นายรุ่งโรจน์ ไพรสณฑ์สันทัด	รหัสประจำตัว 67216080031

หลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2567

ประเภทวิชา โครงงานดิจิทัลกราฟิก

กลุ่มอาชีพ ศิลปกรรมและการออกแบบ

สาขาวิชา ดิจิทัลกราฟิก

ปีการศึกษา 2569

ครูประจำวิชา นางสาวปิยธิดา ใจวัง

ครูที่ปรึกษา นายบุญญาฤทธิ์ แก้วดาว

โครงการนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2567
ประเภทวิชาศิลปกรรมและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ สาขาวิชาดิจิทัลกราฟิก

คณะกรรมการตรวจสอบ

(นางวิยาดา ชนาธินาถพงศ์)
หัวหน้าแผนกวิชาดิจิทัลกราฟิก

(ว่าที่ ร.ต. เรวัธ จิตจง)
รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ
กันยายน 2569

หัวข้อโครงงาน โครงงานการออกแบบและพัฒนาพวงกุญแจของที่ระลึกจากตาแหลวอัตลักษณ์เมืองแพร่

นักศึกษา	นางสาวพิมพิกา วงค์มาก.	รหัสประจำตัว 67216080012
	นายปภาวิน สมบุตร	รหัสประจำตัว 67216080011
	นายรุ่งโรจน์ ไพรสณฑ์สันทัด	รหัสประจำตัว 67216080031
หลักสูตร	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2567	
ประเภทวิชา	โครงงานดิจิทัลกราฟิก	
กลุ่มอาชีพ	ศิลปกรรมและการออกแบบ	
สาขาวิชา	ดิจิทัลกราฟิก	
ปีการศึกษา	2569	
ครูประจำวิชา	นางสาวปิยธิดา ใจวัง	
ครูที่ปรึกษา	นายบุญญาฤทธิ์ แก้วดาว	

บทคัดย่อ

การทำโครงงานเรื่อง การออกแบบและพัฒนาพวงกุญแจของที่ระลึกจากตาแหลวอัตลักษณ์เมืองแพร่ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ออกแบบผลิตภัณฑ์พวงกุญแจตาแหลวที่บูรณาการอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดแพร่ และ 2) ศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อพวงกุญแจตาแหลว เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาต่อยอดเชิงพาณิชย์ โดยนำอัตลักษณ์ตาแหลวมาผ่านกระบวนการออกแบบและผลิตให้มีความเหมาะสม แข็งแรง และสวยงาม จากนั้นนำพวงกุญแจที่ได้ไปประเมินความพึงพอใจกับกลุ่มเป้าหมายจำนวน 20 คน ในด้านรูปแบบ คุณภาพ และความเหมาะสมในการใช้งาน

ผลการศึกษาพบว่า ผลการประเมินความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายจำนวน 20 คน พบว่าความพึงพอใจโดยภาพรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.45 (S.D. = 0.09) แสดงให้เห็นว่าผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาขึ้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์ข้อที่2และสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาต่อยอดเชิงพาณิชย์ได้ พวงกุญแจตาแหลวสามารถพัฒนาให้ใช้งานได้จริงในชีวิตประจำวัน และกลุ่มเป้าหมายมีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด โดยจุดเด่นที่ได้รับคะแนนสูงสุดคือ ความประณีตสวยงามและการถ่ายทอดเอกลักษณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นได้อย่างโดดเด่น

Project Title: Design and Development of Souvenir Keychains Based on the Identity of Phrae's "Talaew"

Students: Ms. Pimpika Wongmak (Student ID: 67216080012)
Mr. Paphawin Sombut (Student ID: 67216080011)
Mr. Rungroj Praisonsantad (Student ID: 67216080031)

Curriculum: Vocational Certificate (B.E. 2567)

Subject Area: Digital Graphic Project

Occupational: Art and Design

Major: Digital Graphics

Academic: Year: 2026

Course Instructor: Ms. Piyathida Jaiwang

Project Advisor: Mr. Boonyarit Kaewdao

ABSTRACT

This project, titled "Design and Development of Souvenir Keychains Based on the Identity of Phrae's 'Talaew'", aims to: 1) design a Talaew keychain product that integrates the local identity and traditional wisdom of Phrae Province, and 2) study the target audience's satisfaction with the Talaew keychain to serve as a guideline for commercial development. The Talaew identity was applied through design and manufacturing processes to ensure functional suitability, durability, and aesthetic appeal. The resulting keychains were evaluated for target audience satisfaction among 20 participants regarding design, quality, and practical usability.

The results revealed that the Talaew keychains can be successfully developed for practical, everyday use. The overall satisfaction of the target audience was at the high-to-highest level. The key features receiving the highest ratings were the aesthetic craftsmanship and the distinct representation of local cultural identity.

กิตติกรรมประกาศ

โครงงานเรื่อง "การออกแบบและพัฒนาพวงกุญแจของที่ระลึกจากตาแหลวอัตลักษณ์เมืองแพร่" เล่มนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างยิ่งจาก คุณครูปิยธิดา ใจวัง ครูประจำวิชา และ คุณครูบุญญาฤทธิ์ แก้วดาว ครูที่ปรึกษาโครงงาน ที่ได้ให้คำแนะนำ ปรึกษา ตรวจสอบ ข้อเสนอแนะ และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่และความเมตตามาโดยตลอด คณะผู้จัดทำขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณสถานศึกษา คณะครูอาจารย์สาขาวิชาดิจิทัลกราฟิกทุกท่านและผู้เชี่ยวชาญที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และให้การสนับสนุนเครื่องมือ อุปกรณ์ ตลอดจนสถานที่ในการดำเนินโครงงาน และขอขอบคุณกลุ่มเป้าหมายจำนวน 20 ท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการทดลองใช้งานและตอบแบบประเมินความพึงพอใจ จนทำให้โครงงานนี้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากโครงงานฉบับนี้ คณะผู้จัดทำขอมอบเป็นเครื่องบูชาขอบพระคุณแก่บูรพาจารย์ ผู้มีพระคุณ และครอบครัวทุกท่าน ที่คอยให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจเสมอมา

คณะผู้จัดทำ
นางสาวพิมพิกา วงค์มาก
นายปภาวิน สมบุตร
นายรุ่งโรจน์ ไพรสณฑ์สันทัด
2569

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....ค
กิตติกรรมประกาศ.....ง
สารบัญ.....จ
สารบัญ(ต่อ).....ฉ
สารบัญตาราง.....ช
สารบัญภาพ.....ซ

บทที่ 1 บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ.....1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....2
ขอบเขตของโครงงาน.....2
ข้อจำกัด.....2
คำจำกัดความที่ใช้ในโครงงาน.....3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....3

บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ข้อมูลภูมิปัญญา “ตาแหลว”.....4
2.2 แนวคิดการออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมร่วมสมัย.....8
2.3 ทฤษฎีการออกแบบพวงกุญแจและการเลือกใช้วัสดุ.....11
2.4 ทฤษฎีการออกแบบโลโก้และเรขาคณิตสัญลักษณ์.....12
2.5 ทฤษฎีการออกแบบบรรจุภัณฑ์.....13
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....13
2.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....14

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....16
3.2 เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำโครงงาน.....16
3.3 ขั้นตอนการศึกษารวบรวมข้อมูล.....17
3.4 ขั้นตอนการออกแบบและสร้างสิ่งประดิษฐ์.....18
3.5 การรวบรวมและตรวจสอบข้อมูล.....20

สารบัญ(ต่อ)

หน้า

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินพฤติกรรมของชุมชน.....21
3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล.....21
3.8 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านคุณภาพสิ่งประดิษฐ์.....23

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ผลการประเมินความพึงพอใจด้านชิ้นงานตาแหลว.....24
4.2 ผลการประเมินความพึงพอใจด้านบรรจุภัณฑ์.....25
4.3 ผลการประเมินความพึงพอใจด้านโลโก้.....26
4.4 สรุปภาพรวมความพึงพอใจทั้ง 3 ด้าน.....26

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย.....28
อภิปรายผล.....28
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....29
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....29

บรรณานุกรม

บรรณานุกรมภาษาไทย.....30

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก ภาพการลงพื้นที่.....32
ภาคผนวก ข ภาพการออกแบบโลโก้และภาพการออกแบบบรรจุภัณฑ์.....35
ภาคผนวก ค ภาพการนำชิ้นงานไปใช้จริง
และภาพการเก็บข้อมูลแบบประเมินกับกลุ่มตัวอย่าง.....38
ภาคผนวก ง แบบสอบถาม.....40
ภาคผนวก จ แบบรับรองการนำไปใช้จริง.....44

ประวัติผู้วิจัย

สารบัญตาราง

ตารางที่ หน้า

ตารางที่ 4.1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจด้านชิ้นงานตาแหลว.....24
ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจด้านบรรจุภัณฑ์.....25
ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจด้านโลโก้.....26
ตารางที่ 4.4 สรุปเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจทั้ง 3 ด้าน.....26

สารบัญภาพ

ภาพที่ หน้า

ภาพที่ ก-1 คณะผู้จัดทำเรียนรู้การขึ้นโครงตาแหลวจากผู้รู้ในชุมชนบ้านทุ่งล้อม จังหวัดแพร่.....33
ภาพที่ ก-2 ผู้รู้ในชุมชนสาธิตวิธีจัดวางไม้ตอกเพื่อขึ้นโครงตาแหลวให้แก่คณะผู้จัดทำ.....33
ภาพที่ ก-3 คณะผู้จัดทำและผู้รู้ในชุมชนร่วมกันจัดเรียงไม้ตอกเพื่อขึ้นโครงตาแหลว.....33
ภาพที่ ก-4 ผู้รู้ในชุมชนให้คำแนะนำขั้นตอนการไขว้สานไม้ตอกแก่คณะผู้จัดทำอย่างใกล้ชิด.....33
ภาพที่ ก-5 ผู้รู้ในชุมชนอธิบายลักษณะและการเตรียมไม้ตอกไม้ไผ่สำหรับใช้ทำตาแหลว.....34
ภาพที่ ก-6 ตาแหลวไม้ไผ่ต้นแบบที่สานแล้วเสร็จ
ใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงในการออกแบบพวงกุญแจ.....34
ภาพที่ ข-1 ขั้นตอนการออกแบบตัวอักษรตราสินค้า “ตาแหลว--บ้านทุ่งล้อม--” ด้วยโปรแกรม
Adobe Illustrator.....36
ภาพที่ ข-2 ขั้นตอนการออกแบบองค์ประกอบพวงกุญแจตาแหลวประยุกต์เพื่อใช้ในตราสินค้า.....36
ภาพที่ ข-3 ขั้นตอนการออกแบบกรอบโลโก้ลายรวงข้าวและทิวทัศน์ท้องนา
อัตลักษณ์ของบ้านทุ่งล้อม.....36
ภาพที่ ข-4 โลโก้ตราสินค้า “ตาแหลว--บ้านทุ่งล้อม--” ฉบับสมบูรณ์.....36
ภาพที่ ข-5 แบบร่างโครงสร้างบรรจุภัณฑ์ปลอกนอก และลิ้นชักใน พร้อมกำหนดขนาด.....37
ภาพที่ ข-6 การขึ้นแบบโครงสร้างบรรจุภัณฑ์ด้วยโปรแกรม Adobe Illustrator
เพื่อกำหนดสัดส่วนก่อนลงกราฟิก.....37
ภาพที่ ข-7 ต้นแบบบรรจุภัณฑ์ที่ลงสีตามแนวคิดการออกแบบ
เพื่อทดสอบความเหมาะสมก่อนลงกราฟิกฉบับสมบูรณ์.....37
ภาพที่ ข-8 แบบโครงสร้างบรรจุภัณฑ์ฉบับสมบูรณ์ ประกอบด้วยโลโก้ ลวดลายตาแหลว
และข้อความเล่าเรื่อง.....37
ภาพที่ ค-1 ผู้ประเมินตรวจดูชิ้นงานพวงกุญแจตาแหลวประยุกต์
พร้อมตอบแบบประเมินความพึงพอใจ.....39
ภาพที่ ค-2 คณะผู้จัดทำและกลุ่มตัวอย่างถ่ายภาพ
ร่วมกับชิ้นงานพวงกุญแจตาแหลวและแบบประเมิน.....39
ภาพที่ ค-3 ผู้ประเมินกรอกและลงลายมือชื่อในแบบประเมินความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์.....39
ภาพที่ ค-4 คณะผู้จัดทำรับมอบแบบประเมินความพึงพอใจ
ที่กรอกเรียบร้อยแล้วจากกลุ่มตัวอย่าง.....39

บทที่ 1
บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

ภูมิปัญญาพื้นบ้านของไทยเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สั่งสมและถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นมาอย่างยาวนาน เกิดจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ และการปรับตัวให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของคนในแต่ละท้องถิ่น ภูมิปัญญาเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิต ความเชื่อ ค่านิยม ศิลปะ และวัฒนธรรมของชุมชน หนึ่งในภูมิปัญญาที่มีความสำคัญของภาคเหนือ คือ “ตาแหลว” หรือ “เฉลว” ซึ่งเป็นเครื่องจักสานที่ทำจากไม้ไผ่และมีรูปทรงเป็นเอกลักษณ์ ชาวล้านนาในอดีตนำตาแหลวมาใช้เป็นเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ทางความเชื่อ โดยมีความเชื่อว่าสามารถป้องกันสิ่งอัปมงคล ภัยอันตราย และสิ่งที่ไม่พึงประสงค์ รวมถึงใช้แสดงอาณาเขตหรือพื้นที่สำคัญของชุมชน

ตาแหลวยังมีความเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตและพิธีกรรมของชาวล้านนา เช่น การใช้ในพิธีแฮกนาเพื่อความเป็นสิริมงคลและความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่เพาะปลูก การใช้ในการเสี่ยงทาย และการนำไปใช้ร่วมกับพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับพระแม่โพสพ นอกจากนี้ยังมีตาแหลว 7 ชั้น ซึ่งเป็นรูปแบบที่มีความเชื่อด้านการป้องกันสิ่งไม่ดีและเสริมความเป็นสิริมงคล จึงมักนำไปแขวนไว้บริเวณหน้าบ้าน ทางเข้า หรือพื้นที่สำคัญ ตาแหลวจึงไม่ได้เป็นเพียงเครื่องจักสานธรรมดา แต่เป็นสิ่งที่สะท้อนถึงความเชื่อ ความคิด และภูมิปัญญาของคนในท้องถิ่น

นอกจากคุณค่าทางวัฒนธรรมแล้ว ตาแหลวยังแสดงให้เห็นถึงความสามารถด้านงานหัตถกรรมของคนในชุมชน เนื่องจากการประดิษฐ์ตาแหลวต้องอาศัยความรู้ในการเลือกไม้ไผ่ การเตรียมวัสดุ การจักเส้นไม้ไผ่ และการสานหรือจัดเรียงเส้นไม้ให้เกิดรูปทรงที่ถูกต้องและแข็งแรง ความรู้และทักษะเหล่านี้เป็นองค์ความรู้ที่ได้รับการถ่ายทอดจากคนรุ่นก่อนสู่คนรุ่นหลัง อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจากเทคโนโลยี และอาจมองว่าตาแหลวเป็นสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับอดีต ส่งผลให้การสืบทอดความรู้และทักษะการประดิษฐ์ตาแหลวอาจลดลง

จากปัญหาดังกล่าว คณะผู้จัดทำจึงมีแนวคิดที่จะนำภูมิปัญญาตาแหลวของบ้านทุ่งล้อม จังหวัดแพร่ มาประยุกต์ใช้ในการออกแบบและประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์ให้มีรูปแบบที่ทันสมัยและเหมาะสมกับการใช้งานในปัจจุบัน โดยนำรูปทรงและเอกลักษณ์ของตาแหลวมาปรับใช้กับงานออกแบบร่วมสมัย ผลงานประกอบด้วย พวงกุญแจตาแหลวประยุกต์ ตราสินค้า และบรรจุภัณฑ์ ซึ่งพวงกุญแจได้รับการออกแบบให้มีขนาดกะทัดรัด น้ำหนักเหมาะสม พกพาสะดวก และสามารถใช้งานได้จริง อีกทั้งยังสามารถใช้เป็นของที่ระลึกที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของท้องถิ่น ส่วนตราสินค้าจะนำรูปทรงและโครงสร้างของตาแหลวมาประยุกต์เป็นองค์ประกอบทาง

นอกจากนี้ ผลงานยังสามารถช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์และเอกลักษณ์ของบ้านทุ่งล้อม จังหวัดแพร่ โดยนำเรื่องราวของภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเป็นส่วนหนึ่งในการประชาสัมพันธ์ชุมชน และสามารถ

ต่อยอดไปสู่การสร้างของที่ระลึกหรือผลิตภัณฑ์ชุมชนรูปแบบอื่นในอนาคต ดังนั้น โครงงานการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาตาแหลวจึงเป็นแนวทางหนึ่งในการอนุรักษ์ สืบสาน และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผ่านการผสมผสานระหว่างความรู้ดั้งเดิมกับการออกแบบสมัยใหม่ เพื่อให้เกิดผลิตภัณฑ์ที่มีคุณค่าทั้งด้านวัฒนธรรม การออกแบบ และการใช้งาน พร้อมทั้งช่วยให้ภูมิปัญญาตาแหลวยังคงเป็นที่รู้จักและสามารถสืบทอดต่อไปได้ในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์พวงกุญแจตาแหลว ที่บูรณาการอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดแพร่เข้ากับการออกแบบผลิตภัณฑ์ร่วมสมัย
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้บริโภคกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อผลิตภัณฑ์พวงกุญแจตาแหลว เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาต่อยอดเชิงพาณิชย์

ขอบเขตของโครงงาน

ด้านเนื้อหา การศึกษาครอบคลุมความเป็นมา ความหมาย รูปแบบดั้งเดิม และคติความเชื่อของตาแหลวในวัฒนธรรมล้านนา ตลอดจนแนวคิดและทฤษฎีการออกแบบผลิตภัณฑ์เชิงวัฒนธรรม การออกแบบโลโก้ และการออกแบบบรรจุภัณฑ์ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาผลงานด้านชิ้นงาน โครงงานพัฒนาผลงานสิ่งประดิษฐ์ 3 ส่วน ได้แก่

1. ตราสินค้า (โลโก้)
2. บรรจุภัณฑ์สำหรับบรรจุพวงกุญแจ
3. โปสเตอร์โปรโมท

ด้านกลุ่มเป้าหมาย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินความพึงพอใจ คือ กลุ่มคนรุ่นใหม่ ได้แก่ นักเรียน นักศึกษา และวัยทำงานตอนต้น จำนวน 20 คน

ด้านพื้นที่ การศึกษาข้อมูลภูมิปัญญาตาแหลวอ้างอิงจากบริบทของชุมชนบ้านทุ่งล้อม จังหวัดแพร่ระยะเวลาดำเนินการ ตั้งแต่ วันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ.2569 ถึง วันที่ 8 กันยายน พ.ศ.2569

ข้อจำกัด

การวิจัยนี้มีข้อจำกัดด้านวัสดุ งบประมาณ ระยะเวลา และจำนวนกลุ่มตัวอย่าง โดยศึกษาเฉพาะภูมิปัญญาตาแหลวในบริบทวัฒนธรรมล้านนา จึงไม่ครอบคลุมภูมิปัญญาท้องถิ่นประเภทอื่น กลุ่มตัวอย่างมีข้อจำกัดด้านอายุ ระดับการศึกษา และบริบทของพื้นที่ ทำให้ไม่สามารถนำผลไปอ้างอิงกับกลุ่มอื่นได้โดยตรง นอกจากนี้ ผลการประเมินความพึงพอใจอาจแตกต่างกันตามความรู้ประสบการณ์ และความสนใจของผู้ตอบ อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ผลการศึกษามีความน่าเชื่อถือ และอนุรักษ์ภูมิปัญญาตาแหลวและวัฒนธรรมล้านนาต่อไป

คำจำกัดความที่ใช้ในโครงงาน

1. **ตาแหลว (เฉลว)** หมายถึง เครื่องจักสานที่ทำจากไม้ไผ่ มีรูปทรงและลวดลายเป็นเอกลักษณ์ของภูมิปัญญาท้องถิ่นล้านนา ใช้เป็นเครื่องหมายทางพิธีกรรมและความเชื่อ เพื่อป้องกันสิ่งอัปมงคล ภัยอันตราย และแสดงถึงอาณาเขตหรือพื้นที่หวงห้ามของชุมชน
2. **ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมร่วมสมัย** หมายถึง ผลิตภัณฑ์ที่นำองค์ความรู้ ความเชื่อ รูปแบบ หรือลักษณะสำคัญของวัฒนธรรมดั้งเดิมมาประยุกต์ใช้ร่วมกับแนวคิดการออกแบบสมัยใหม่ เพื่อให้เหมาะสมกับรสนิยม รูปแบบการใช้งาน และความต้องการของคนในยุคปัจจุบัน
3. **ตราสินค้า** หมายถึง เครื่องหมาย สัญลักษณ์ รูปภาพ หรือตัวอักษรที่ใช้เป็นตัวแทนของผลิตภัณฑ์หรือแบรนด์ เพื่อสร้างเอกลักษณ์และทำให้ผู้บริโภคสามารถจดจำและแยกแยะผลิตภัณฑ์จากผลิตภัณฑ์อื่นได้ง่าย
4. **บรรจุภัณฑ์ร่วมสมัย** หมายถึง บรรจุภัณฑ์ที่ได้รับการออกแบบให้มีความสวยงาม ทันสมัย และเหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ โดยมีหน้าที่ในการปกป้องและรักษาสินค้าให้ปลอดภัย รวมถึงสามารถสื่อสารเรื่องราว ความหมาย และเอกลักษณ์ของผลิตภัณฑ์หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ผู้บริโภคเข้าใจได้อย่างชัดเจน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ผลิตภัณฑ์พวงกุญแจตาแหลวรูปแบบร่วมสมัย ที่ช่วยอนุรักษ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดแพร่
2. ทราบระดับความพึงพอใจของผู้บริโภค เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการปรับปรุงและพัฒนาผลิตภัณฑ์

ได้แนวทางในการต่อยอดผลิตภัณฑ์เชิงพาณิชย์ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและสร้างรายได้

บทที่ 2
แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการดำเนินโครงงาน "การประยุกต์ใช้รูปทรงตาแหลวสู่งานออกแบบกราฟิกร่วมสมัยเพื่อคนรุ่นใหม่ บ้านทุ่งล้อมจังหวัดแพร่"คณะผู้จัดทำได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นกรอบแนวคิดในการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ โดยแบ่งออกเป็นหัวข้อดังนี้

2.1 ข้อมูลภูมิปัญญา "ตาแหลว"

2.2 ความหมายและที่มา

2.3 แนวคิดการออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมร่วมสมัย

2.4 ทฤษฎีการออกแบบโลโก้และเรขาคณิตสัญลักษณ์

2.5 ทฤษฎีการออกแบบบรรจุภัณฑ์

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1 ข้อมูลภูมิปัญญา "ตาแหลว"

ตาแหลว เป็นเครื่องจักสานพื้นบ้านของชาวล้านนา ทำจากไม้ไผ่หรือวัสดุธรรมชาติ โดยนำมาสานและไขว้กันเป็นรูปทรงคล้ายดาวหรือตาข่าย จัดเป็นงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านประเภทหนึ่งที่เกิดจากภูมิปัญญาชาวบ้านในการนำวัสดุใกล้ตัวมาสร้างสรรค์ให้เกิดประโยชน์ใช้สอยควบคู่กับคุณค่าทางความเชื่อ (วิบูลย์ ลี้สุวรรณ, 2539) ตาแหลวมีความเกี่ยวข้องกับความเชื่อของคนในท้องถิ่น โดยใช้เป็นสัญลักษณ์ในการป้องกันสิ่งไม่ดีและสร้างความเป็นสิริมงคลให้แก่บ้านเรือนและสถานที่ต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลของศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) (2562) ที่ระบุว่าเครื่องหมายลักษณะนี้เป็นส่วนหนึ่งของระบบความเชื่อที่ผูกพันแน่นแฟ้นกับวิถีชีวิตและพิธีกรรมของชาวล้านนามาอย่างยาวนาน

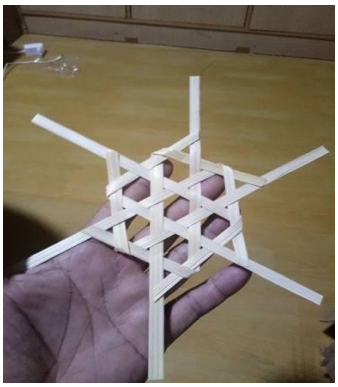
ในด้านสิ่งประดิษฐ์ ตาแหลวสามารถนำความรู้และรูปแบบดั้งเดิมมาประยุกต์ใช้ในการสร้างผลิตภัณฑ์หรือของตกแต่งรูปแบบใหม่ เช่น พวงกุญแจ ของประดับ กระเป๋า ของตกแต่งบ้าน และบรรจุภัณฑ์ โดยยังคงเอกลักษณ์ของลวดลายและความหมายทางวัฒนธรรมไว้ การนำตาแหลวมาพัฒนาเป็นสิ่งประดิษฐ์ร่วมสมัยจึงช่วยเพิ่มคุณค่าให้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และส่งเสริมให้คนรุ่นใหม่เกิดความสนใจและเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ภูมิปัญญาล้านนาอีกด้วย ตาแหลวจึงไม่ได้เป็นเพียงงานจักสานจากไม้ไผ่ แต่เป็นสิ่งประดิษฐ์ที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรมและมี

2.1.1 ความหมายและที่มา

คำว่า "ตาแหลว" ในภาษาถิ่นภาคเหนือ หมายถึง "ตาเหยี่ยว" เป็นเครื่องหมายที่เกี่ยวข้องกับพิธีกรรมและความเชื่อของชาวล้านนา ใช้เพื่อแสดงอาณาเขต พื้นที่ที่มีเจ้าของ และเขตหวงห้าม อีกทั้งยังมีความเชื่อว่าสามารถช่วยปกป้องและคุ้มครองพื้นที่ให้ปลอดภัยจากภัยพิบัติและสิ่งไม่พึงประสงค์ ในภาคกลางมีการเรียกสิ่งที่มีลักษณะใกล้เคียงกันว่า "เฉลว" ซึ่งทำจากเส้นตอกไม้ไผ่หรือหวายหักขัดกันเป็นมุมตั้งแต่สามมุมขึ้นไป และในอดีตมีการใช้ทั้งเป็นสัญลักษณ์บอกร้านค้า จุดเก็บ

ภาษี และเขตจับจองที่นา (ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน), 2562) ตาแหลวจึงเป็นสิ่งประดิษฐ์ที่มีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิต ความเชื่อ และวัฒนธรรมของคนในท้องถิ่น (วิบูลย์ ลี้สุวรรณ, 2539) ตาแหลวทำจากไม้ไผ่ โดยนำไม้ไผ่มาจักเป็นเส้นบางหรือ "ตอก" แล้วนำมาสานและไขว้กันจนเกิดเป็นรูปทรงคล้ายดวงตา ลักษณะดังกล่าวเปรียบเสมือนดวงตาของเหยี่ยวที่มีความแหลมคมและคอยสอดส่องเฝ้าระวังสิ่งต่าง ๆ จึงเกิดเป็นความเชื่อว่าตาแหลวสามารถป้องกันสิ่งอาถรรพ์หรือสิ่งคุกคามไม่ให้เข้ามาในอาณาเขต

พวงกุญแจ หมายถึง อุปกรณ์ขนาดเล็กที่ใช้สำหรับรวบรวมและยึดกุญแจหลายดอกให้อยู่รวมกันเป็นชุดเดียว เพื่อให้สะดวกต่อการพกพา การจัดเก็บ และช่วยลดโอกาสที่กุญแจจะสูญหาย โดยทั่วไปพวงกุญแจจะประกอบด้วยห่วงหรือโซ่สำหรับคล้องกุญแจ และส่วนตกแต่งที่สามารถออกแบบได้หลากหลายรูปแบบ เช่น รูปทรง ตัวอักษร สัญลักษณ์ ลวดลาย หรือวัสดุต่าง ๆ ตามความเหมาะสมและความต้องการของผู้ใช้

นอกจากประโยชน์ด้านการใช้งานแล้ว พวงกุญแจยังสามารถนำมาใช้เป็นของที่ระลึก ของฝาก และผลิตภัณฑ์ส่งเสริมเอกลักษณ์ของท้องถิ่นได้ โดยการนำแนวคิดหรือรูปแบบจากศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบ สามารถช่วยเพิ่มความน่าสนใจและสร้างมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ได้มากขึ้น (ศิริกุล เลากัยกุล, 2546) สำหรับโครงงานนี้ได้นำภูมิปัญญาท้องถิ่นล้านนามาประยุกต์ใช้ในการออกแบบพวงกุญแจ โดยปรับรูปแบบให้มีความเรียบง่าย ทันสมัย และเหมาะสมกับการใช้งานของคนรุ่นใหม่ เพื่อให้พวงกุญแจไม่ได้เป็นเพียงของใช้ทั่วไป แต่ยังเป็นผลิตภัณฑ์ที่ช่วยสื่อถึงเรื่องราว คุณค่า และอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของท้องถิ่นได้อีกด้วย

บรรจุภัณฑ์ หมายถึง วัสดุ ภาชนะ หรือสิ่งที่นำมาใช้สำหรับห่อหุ้ม บรรจุ รองรับ และปกป้องสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ เพื่อช่วยรักษาสภาพและคุณภาพของสินค้าให้คงอยู่ในสภาพที่เหมาะสมตั้งแต่กระบวนการผลิต การจัดเก็บ การขนส่ง การจัดจำหน่าย จนถึงมือผู้บริโภค (ประชิด ทิณบุตร, 2531) นอกจากนี้ บรรจุภัณฑ์ยังมีบทบาทสำคัญในการอำนวยความสะดวกในการใช้งาน การเคลื่อนย้าย และการจัดเก็บสินค้า รวมถึงช่วยป้องกันความเสียหายจากแรงกระแทก ความชื้น ฝุ่นละออง แสงแดด หรือสิ่งปนเปื้อนต่าง ๆ ที่อาจส่งผลต่อคุณภาพของผลิตภัณฑ์ โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับงานหัตถกรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น บรรจุภัณฑ์สามารถนำเรื่องราว ความเป็นมา และเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบ เพื่อเพิ่มคุณค่าและสร้างความแตกต่างให้กับผลิตภัณฑ์ เช่น การใช้ลวดลาย รูปทรง หรือองค์ประกอบที่ได้รับแรงบันดาลใจจากตาแหลว ซึ่งช่วยให้บรรจุภัณฑ์สามารถทำหน้าที่เป็นสื่อในการถ่ายทอดเรื่องราวของภูมิปัญญาท้องถิ่นไปพร้อมกับการนำเสนอสินค้าได้อย่างเหมาะสม

โปสเตอร์โปรโมท หมายถึง สื่อสิ่งพิมพ์หรือสื่อกราฟิกที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการประชาสัมพันธ์ การโฆษณา และส่งเสริมการรับรู้เกี่ยวกับสินค้า ผลิตภัณฑ์ บริการ กิจกรรม หรือโครงการต่าง ๆ โดยมีจุดประสงค์เพื่อดึงดูดความสนใจของกลุ่มเป้าหมายและกระตุ้นให้เกิดความสนใจหรือการตัดสินใจเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องการนำเสนอ (ปาพจน์ หนุนภักดี, 2553) โปสเตอร์โปรโมทมักประกอบด้วย

องค์ประกอบสำคัญ เช่น ชื่อสินค้าหรือกิจกรรม ข้อความประชาสัมพันธ์ ภาพประกอบ โลโก้ รูปภาพสินค้า รายละเอียดที่จำเป็น วัน เวลา สถานที่ ช่องทางการติดต่อ และข้อความเชิญชวน ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้จะถูกนำมาจัดวางอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ผู้ชมสามารถมองเห็นและเข้าใจข้อมูลสำคัญได้อย่างรวดเร็ว การออกแบบโปสเตอร์โปรโมทจึงต้องให้ความสำคัญกับการเลือกใช้สี ตัวอักษร รูปภาพ รูปทรง และการจัดวางองค์ประกอบให้มีความโดดเด่น อ่านง่าย และสอดคล้องกับลักษณะของสินค้าและกลุ่มเป้าหมาย

ประเภทของโปสเตอร์

1 โปสเตอร์โฆษณา มีวัตถุประสงค์เพื่อโฆษณาหรือส่งเสริมการขายสินค้าและบริการ โดยกำหนดกลุ่มเป้าหมายและวางแผนการนำเสนอให้เหมาะสม

2 โปสเตอร์ประชาสัมพันธ์ ใช้สำหรับเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร กิจกรรม หรือเรื่องราวต่าง ๆ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายได้รับทราบ โดยสามารถนำมาใช้ประชาสัมพันธ์ข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งประดิษฐ์ตาแหลวได้

2.1.2 คติความเชื่อและความศักดิ์สิทธิ์

ตาแหลวเป็นสิ่งประดิษฐ์พื้นบ้านที่มีความเกี่ยวข้องกับคติความเชื่อและความศักดิ์สิทธิ์ของชาวล้านนา โดยเชื่อว่ารูปทรงของตาแหลวเปรียบเสมือนการสวดคาถา "มะ อะ อุ" อยู่ตลอดเวลา ซึ่ง "มะ" หมายถึงคุณแห่งพระพุทธเจ้า "อะ" หมายถึงคุณแห่งพระธรรม และ "อุ" หมายถึงคุณแห่งพระสงฆ์ คาถาดังกล่าวมีความเชื่อว่าช่วยปกป้อง คุ้มครอง และป้องกันศัตรูหรือสิ่งไม่ดีไม่ให้เข้ามากล้ำกราย ความเชื่อลักษณะนี้ปรากฏสอดคล้องกับการศึกษาความเชื่อและวิถีชีวิตของชาวล้านนาโดยศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) (2562) ซึ่งชี้ให้เห็นว่าเครื่องหมายเชิงพิธีกรรมของล้านนามักผูกโยงกับหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาควบคู่กับความเชื่อพื้นถิ่นเสมอ

ความเชื่อนี้ทำให้ตาแหลวมีคุณค่ามากกว่าการเป็นเพียงสิ่งประดิษฐ์จากวัสดุธรรมชาติ เนื่องจากรูปทรงและโครงสร้างการสานมีความหมายเชื่อมโยงกับความเชื่อทางศาสนาและการดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น ดังนั้น ในการนำตาแหลวมาพัฒนาเป็นสิ่งประดิษฐ์ร่วมสมัย คณะผู้จัดทำจึงให้ความสำคัญกับการคงไว้ซึ่งรูปทรง ลวดลาย และเอกลักษณ์ของตาแหลว เพื่อสื่อถึงคุณค่าทางวัฒนธรรมควบคู่กับการออกแบบให้เหมาะสมกับการใช้งานในปัจจุบัน

2.1.3 รูปแบบและประเภทของตาแหลว

ตาแหลวในภาคเหนือแบ่งได้หลายประเภทตามหน้าที่การใช้งาน ได้แก่ ตาแหลวแรกนาที่ใช้ในพิธีแฮกนาเพื่อเสี่ยงทายและบูชาพระแม่โพสพ ตาแหลว 7 ชั้น ซึ่งเป็นที่นิยมมากในหมู่ชาวล้านนา ใช้ตอกไม้ไผ่ 42 เส้น สานเป็นชั้นวนขึ้นไปจนครบ 7 ชั้น นิยมแขวนหน้าประตูบ้านเพื่อป้องกันสิ่งไม่ดี และตาแหลวหมายที่ทำขึ้นเพื่อแสดงความเป็นเจ้าของพื้นที่และเขตหวงห้าม โครงสร้างตาแหลวเจ็ด

ชั้นประกอบด้วยตาแหลว 2 ชุดที่ทำต่อเนื่องกัน ชุดล่างใช้ตอก 7 เส้น สานพับปลายสอดกันเกิดตา 6 เหลี่ยม 7 ตา ส่วนชุดบนใช้ตอก 9 เส้น สานขัดกันเกิดตา 6 เหลี่ยม 3 ตา (วิบูลย์ ลี้สุวรรณ, 2539) ความหลากหลายของโครงสร้างเรขาคณิตนี้เป็นต้นทุนสำคัญที่สามารถนำมาลดทอนเป็นองค์ประกอบกราฟิกได้

2.1.4 การใช้งานในพิธีกรรมอื่น

นอกจากการใช้ตาแหลวในพิธีแฮกนาแล้ว ตาแหลวยังปรากฏในพิธีกรรมและความเชื่อของชุมชนล้านนาและกลุ่มชาติพันธุ์ไทลื้อ เช่น การใช้ตาแหลวเป็นเครื่องหมายปิดกั้นบริเวณหมู่บ้านในช่วงประกอบพิธีเซ่นสรวงผีบ้าน เพื่อแสดงถึงพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์และป้องกันสิ่งที่ไม่พึงประสงค์ รวมถึงพบการใช้ตาแหลวหรือเฉลวร่วมกับเชือกที่ฟั่นจากหญ้าคาสดในพิธีสืบชะตาของชาวล้านนา ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของเครื่องประกอบพิธีกรรมที่มีความหมายด้านความเชื่อและการคุ้มครอง (ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน), 2562) ทำให้เห็นว่าตาแหลวไม่ได้เป็นเพียงเครื่องจักสานหรือสิ่งประดิษฐ์จากไม้ไผ่เท่านั้น แต่ยังเป็นสัญลักษณ์ที่สะท้อนความเชื่อ วิถีชีวิต และวัฒนธรรมของคนในท้องถิ่น โดยมีรูปทรงและโครงสร้างการสานที่เป็นเอกลักษณ์ คณะผู้จัดทำจึงนำแนวคิดและลักษณะเด่นของตาแหลวมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบสิ่งประดิษฐ์ร่วมสมัย เพื่อให้สามารถนำเสนอคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่นในรูปแบบที่เหมาะสมกับการใช้งานและความสนใจของคนรุ่นใหม่

2.2 แนวคิดการออกแบบผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมร่วมสมัย

การออกแบบผลิตภัณฑ์เชิงวัฒนธรรมเป็นกระบวนการที่นำ "ทุนทางวัฒนธรรม" เช่น รูปทรง ลวดลาย ความเชื่อ หรือเรื่องเล่า มาผ่านกระบวนการตีความและออกแบบใหม่ให้สอดคล้องกับบริบทการใช้งานและรสนิยมของผู้บริโภคยุคปัจจุบัน แนวคิดนี้สอดคล้องกับหลักการสร้างแบรนด์จากฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นของ ศิริกุล เลากัยกุล (2546) ที่เสนอว่าการนำอัตลักษณ์ดั้งเดิมมาสื่อสารผ่านผลิตภัณฑ์ร่วมสมัยจะช่วยสร้างคุณค่าทางการตลาดควบคู่ไปกับการอนุรักษ์รากเหง้าทางวัฒนธรรม แนวคิดนี้มีหลักการย่อยที่สำคัญ ดังนี้

2.2.1 ความหมายของพวงกุญแจ

พวงกุญแจ หมายถึง สิ่งของขนาดเล็กที่ใช้สำหรับห้อยและรวบรวมกุญแจ ช่วยให้สะดวกต่อการพกพาและป้องกันกุญแจสูญหาย นอกจากนี้ยังสามารถออกแบบให้มีรูปทรง ลวดลาย หรือสัญลักษณ์ที่สวยงาม เพื่อเพิ่มความน่าสนใจและสามารถใช้เป็นของที่ระลึกได้ นำรูปทรง ลวดลาย และเอกลักษณ์ของตาแหลวมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบพวงกุญแจ โดยปรับรูปแบบให้มีความทันสมัย เรียบง่าย และเหมาะสมกับการใช้งานในชีวิตประจำวัน

การนำตาแหลวมาพัฒนาเป็นพวงกุญแจยังเป็นแนวทางในการเพิ่มคุณค่าให้กับภูมิปัญญาท้องถิ่น (วิบูลย์ ลี้สุวรรณ, 2539) โดยสามารถนำลักษณะการสานและรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์มาปรับให้เข้ากับผลิตภัณฑ์ร่วมสมัย ทำให้ตาแหลวมีรูปแบบที่เข้าถึงได้ง่ายและเหมาะกับคนรุ่นใหม่มากขึ้น

นอกจากนี้ พวงกุญแจยังสามารถทำหน้าที่เป็นของที่ระลึกที่ช่วยบอกเล่าเรื่องราวและสะท้อนความเป็นท้องถิ่น

2.2.3 การลดทอนรูปทรง

คือกระบวนการตัดทอนรายละเอียดของรูปแบบดั้งเดิมให้เหลือเฉพาะโครงสร้างหรือเส้นสายที่เป็นแก่นของอัตลักษณ์ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการจัดองค์ประกอบทางกราฟิกที่ ปาพจน์ หนุนภักดี (2553) อธิบายไว้ว่า เส้น รูปร่าง และรูปทรง เป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่นักออกแบบสามารถนำมาลดทอนหรือจัดวางใหม่เพื่อสื่อความหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถแบ่งระดับการลดทอนได้ 3 ระดับ ได้แก่ ระดับสัจนิยม ที่คงรายละเอียดใกล้เคียงต้นแบบมากที่สุด ระดับกึ่งนามธรรมที่คงเค้าโครงเดิมแต่ตัดทอนรายละเอียดบางส่วนออก และระดับนามธรรมที่เหลือเพียงเส้น รูปทรงเรขาคณิต หรือจังหวะซ้ำที่ชวนให้นึกถึงต้นแบบ ตัวอย่างเช่น รูปทรงตาแหลว 7 ชั้นที่มีลักษณะเป็นชั้นเหลี่ยมไขว้สาน สามารถลดทอนเหลือเพียงเส้นสามเหลี่ยมซ้อนกันเป็นจังหวะ ซึ่งยังคงสื่อถึงเอกลักษณ์ของตาแหลวได้ แม้จะไม่มีรายละเอียดของเส้นตอกไม้ไผ่ครบถ้วนเหมือนต้นแบบ

2.2.4 การรักษาแก่นความหมาย

ควรคงเอกลักษณ์และความหมายสำคัญของตาแหลวไว้ เช่น รูปทรง ลักษณะการไขว้สาน และโครงสร้างของเส้น เพื่อให้ผู้พบเห็นยังสามารถจดจำและเข้าใจถึงความเป็นตาแหลวได้ (วิบูลย์ ลี้สุวรรณ, 2539) การออกแบบจึงควรคำนึงถึงการผสมผสานระหว่างรูปแบบดั้งเดิมกับความคิดสร้างสรรค์สมัยใหม่ โดยไม่เปลี่ยนแปลงลักษณะสำคัญจนทำให้สูญเสียความหมายเดิม

นอกจากนี้ ควรศึกษาข้อมูลการใช้งานของตาแหลวอย่างถูกต้อง (ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน), 2562) เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการออกแบบและพัฒนาสิ่งประดิษฐ์ เช่น พวงกุญแจ ให้มีความเหมาะสมทั้งด้านความสวยงามและการใช้งาน การคงไว้ซึ่งองค์ประกอบสำคัญของตาแหลวจะช่วยให้สิ่งประดิษฐ์สามารถสื่อถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นได้อย่างชัดเจน

2.2.5 การประยุกต์ให้เข้ากับไลฟ์สไตล์

การประยุกต์ให้เข้ากับไลฟ์สไตล์ คือการออกแบบผลิตภัณฑ์ให้เหมาะสมกับการใช้งานจริงของกลุ่มเป้าหมาย โดยคำนึงถึงพฤติกรรม ความต้องการ และความชื่นชอบในชีวิตประจำวัน สามารถนำรูปแบบมาพัฒนาเป็นพวงกุญแจ ซึ่งเป็นของใช้ขนาดเล็กที่พกพาง่ายและสามารถใช้ในชีวิตประจำวันได้ การออกแบบควรเน้นรูปแบบที่เรียบง่าย ทันสมัย และเหมาะกับคนรุ่นใหม่ เช่น การใช้โทนสีธรรมชาติหรือสไตล์มินิมอล รวมถึงเลือกวัสดุที่มีน้ำหนักเบา แข็งแรง และราคาเหมาะสม เพื่อให้ผู้บริโภคสามารถเข้าถึงและนำไปใช้งานได้ง่าย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการสร้างแบรนด์ที่เชื่อมโยงสินค้ากับวิถีชีวิตผู้บริโภคของ ศิริกุล เลากัยกุล (2546) ขณะเดียวกันยังคงเอกลักษณ์ของตาแหลวไว้

เพื่อให้ผลิตภัณฑ์มีทั้งความสวยงาม ประโยชน์ใช้สอย และสามารถสะท้อนคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสม

2.2.6 การสร้างมูลค่าเพิ่มเชิงสร้างสรรค์

การสร้างมูลค่าเพิ่มเชิงสร้างสรรค์เป็นการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาผสมผสานกับแนวคิดและเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อพัฒนาให้เกิดเป็นผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่ที่มีความน่าสนใจและเหมาะสมกับการใช้งานในปัจจุบัน แนวทางนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรัพย์ อมรภิญโญ (2564) ที่ศึกษาการสร้างมูลค่าเพิ่มให้ผลิตภัณฑ์จากวัสดุท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วมของชุมชน ซึ่งชี้ให้เห็นว่าการผสานภูมิ

ปัญญาดั้งเดิมเข้ากับกระบวนการผลิตสมัยใหม่ช่วยเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจให้แก่ผลิตภัณฑ์ชุมชนได้อย่างเป็นรูปธรรม สามารถนำรูปทรงและลวดลายดั้งเดิมมาประยุกต์เป็นผลิตภัณฑ์ เช่น พวงกุญแจ โดยใช้กระบวนการผลิตที่ช่วยให้ชิ้นงานมีขนาดและคุณภาพที่สม่ำเสมอ รวมถึงสามารถผลิตซ้ำได้ง่าย โดยยังคงรักษาความหมายของตาแหลวไว้ในตัวผลิตภัณฑ์ เพื่อให้ผู้ใช้งานสามารถรับรู้ถึงคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น การออกแบบในลักษณะนี้จึงช่วยเพิ่มความน่าสนใจและมูลค่าให้กับสิ่งประดิษฐ์ ทั้งในด้านการใช้งาน ความสวยงาม และด้านวัฒนธรรม

2.2.7 แนวคิดและการออกแบบป้ายประชาสัมพันธ์

การออกแบบป้ายประชาสัมพันธ์ควรเน้นความโดดเด่น อ่านง่าย และสื่อความหมายได้ชัดเจน โดยเลือกใช้สี รูปภาพ ตัวอักษร และองค์ประกอบต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับเนื้อหาและกลุ่มเป้าหมาย ตามหลักการจัดวางองค์ประกอบกราฟิกของ ปาพจน์ หนุนภักดี (2553) ควรนำรูปทรง ลวดลาย และเอกลักษณ์ของตาแหลวมาประยุกต์ใช้เป็นส่วนหนึ่งของการออกแบบ เพื่อสร้างความน่าสนใจและสื่อ

ถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นได้อย่างชัดเจน การจัดวางองค์ประกอบบนป้ายควรมีความเป็นระเบียบ โดยเน้นข้อมูลสำคัญ เช่น ชื่อสิ่งประดิษฐ์ รูปภาพผลิตภัณฑ์ แนวคิดในการออกแบบ และข้อมูลเกี่ยวกับตาแหลว เพื่อให้ผู้พบเห็นสามารถรับข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว

2.2.8 เกี่ยวกับคนรุ่นใหม่

การออกแบบสำหรับคนรุ่นใหม่ควรคำนึงถึงความสนใจ พฤติกรรมการใช้ชีวิต และความต้องการด้านความสวยงามและการใช้งาน โดยเน้นรูปแบบที่เรียบง่าย ทันสมัย มีเอกลักษณ์ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาปรับใช้จึงควรลดทอนรายละเอียดที่ซับซ้อน และนำองค์ประกอบที่โดดเด่น เช่น รูปทรง ลวดลาย และสีสัน มาพัฒนาให้มีความร่วมสมัย ซึ่ง

สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุวภัทร ศรีจองแสง (2558) ที่พบว่าการออกแบบของที่ระลึกเชิงวัฒนธรรมให้มีความทันสมัยและตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายรุ่นใหม่ ช่วยเพิ่มโอกาสในการ

ต่อยอดเชิงพาณิชย์ได้อย่างมีนัยสำคัญ สำหรับโครงงานนี้ ได้นำรูปทรงและลวดลายของตาแหลวมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบพวงกุญแจและสื่อกราฟิก โดยเน้นความเรียบง่าย จดจำง่าย พกพาสะดวก และมีความสวยงามเหมาะกับการใช้งานในชีวิตประจำวัน

2.3 ทฤษฎีการออกแบบพวงกุญแจและการเลือกใช้วัสดุ

การออกแบบพวงกุญแจควรคำนึงถึงความสวยงาม ขนาดกะทัดรัด น้ำหนักเบา แข็งแรง และใช้งานได้สะดวก โดยนำรูปทรงและลวดลายของตาแหลวมาประยุกต์ให้มีความเรียบง่ายและทันสมัย พร้อมเลือกใช้วัสดุที่แข็งแรงและเหมาะสม เช่น ไม้ไผ่ ไม้ หรืออะคริลิก เพื่อให้สามารถใช้งานได้จริงและสะท้อนเอกลักษณ์ของภูมิปัญญาท้องถิ่น (วิบูลย์ ลี้สุวรรณ, 2539) การนำตาแหลวมาพัฒนาเป็นสิ่งประดิษฐ์พวงกุญแจเป็นแนวทางในการนำภูมิปัญญาพื้นบ้านมาปรับใช้ให้เข้ากับรูปแบบการใช้ชีวิตในปัจจุบัน โดยยังคงรักษาเอกลักษณ์ของรูปทรงและลวดลายดั้งเดิมไว้ การออกแบบควรเน้นการลดทอนรายละเอียดของตาแหลวให้มีความเหมาะสมกับขนาดของพวงกุญแจ เพื่อให้มองเห็นรูปแบบได้อย่างชัดเจนและจดจำได้ง่าย รวมถึงควรเลือกใช้สีและรูปแบบที่สื่อถึงความเป็นธรรมชาติและวัฒนธรรมล้านนา เช่น สีของไม้ไผ่หรือโทนสีที่มีความเรียบง่าย

เพื่อสร้างความรู้สึกเป็นงานหัตถกรรมและความเป็นท้องถิ่น นอกจากนี้ ควรคำนึงถึงความปลอดภัยในการใช้งาน โดยออกแบบให้ไม่มีส่วนที่แหลมคมหรือแตกหักง่าย และเลือกวัสดุที่มีความเหมาะสมกับการใช้งานในชีวิตประจำวัน สิ่งประดิษฐ์พวงกุญแจจากตาแหลวไม่ได้มีประโยชน์เพียงในด้านการใช้งานเท่านั้น แต่ยังสามารถใช้เป็นของที่ระลึกที่แสดงถึงภูมิปัญญาและวัฒนธรรมของท้องถิ่น ช่วยสร้างความสนใจให้กับผู้พบเห็น และเป็นสื่อในการถ่ายทอดเรื่องราวของตาแหลวให้คนรุ่นใหม่สามารถเข้าถึงและเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น

2.3.1การออกแบบพวงกุญแจให้เหมาะกับการใช้งานจริงต้องคำนึงถึงปัจจัยสำคัญ ดังนี้

การออกแบบพวงกุญแจให้เหมาะกับการใช้งานจริงควรคำนึงถึงหลายปัจจัย ทั้งด้านความแข็งแรง ความสะดวกในการใช้งาน ความสวยงาม และความเหมาะสมกับผู้ใช้ โดยวัสดุที่นำมาใช้ควรมีความแข็งแรงและทนทาน สามารถรองรับการใช้งานในชีวิตประจำวันและไม่เกิดความเสียหายได้ง่าย ขนาดของพวงกุญแจควรมีความเหมาะสม ไม่ใหญ่หรือหนักจนเกินไป เพื่อให้สามารถพกพาและนำไปติดกับกุญแจ กระเป๋า หรือสิ่งของต่าง ๆ ได้อย่างสะดวก นอกจากนี้ควรคำนึงถึงความปลอดภัย โดยส่วนประกอบต่าง ๆ ต้องยึดติดกันอย่างแน่นหนา ไม่มีส่วนที่แหลมคมหรืออาจก่อให้เกิดอันตรายระหว่างการใช้งาน

ในด้านการออกแบบ ควรเลือกใช้รูปทรง สี และลวดลายที่มีความสวยงามและน่าสนใจตามหลักองค์ประกอบศิลป์ (ปาพจน์ หนุนภักดี, 2553) พร้อมทั้งนำเอกลักษณ์ของ "ตาแหลว" ซึ่งเป็นภูมิ

ปัญญาท้องถิ่นล้านนามาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม เช่น การนำรูปแบบการสาน ลวดลาย หรือโครงสร้างของตาแหลวมาปรับให้มีความทันสมัยมากขึ้น โดยยังคงสื่อถึงความเป็นล้านนาและความหมายทางวัฒนธรรมไว้ การออกแบบควรเน้นความเรียบง่าย จดจำได้ง่าย และสามารถผลิตซ้ำได้จริง รวมถึงมีต้นทุนที่เหมาะสมต่อการผลิต

2.3.2ขนาดและน้ำหนักควรมีขนาดกะทัดรัด

ขนาดและน้ำหนักของพวงกุญแจควรมีความเหมาะสมกับการใช้งานจริง โดยควรออกแบบให้มีขนาดกะทัดรัด น้ำหนักเบา และพกพาสะดวก ไม่เกะกะหรือเพิ่มน้ำหนักมากเกินไปเมื่อนำไปติดกับกุญแจ กระเป๋า หรือสิ่งของต่าง ๆ ขนาดของพวงกุญแจควรสามารถมองเห็นลวดลายและรายละเอียดของตาแหลวได้อย่างชัดเจน แต่ไม่ควรมีขนาดใหญ่จนทำให้ใช้งานไม่สะดวก นอกจากนี้ควรคำนึงถึงความสมดุลระหว่างขนาด น้ำหนัก และความแข็งแรง เพื่อให้พวงกุญแจสามารถใช้งานได้เป็นเวลานานและสะดวกต่อการพกพาในชีวิตประจำวัน

2.3.3ความทนทานของวัสดุ และการใช้งานในชีวิตประจำวัน

วัสดุที่นำมาใช้ในการผลิตพวงกุญแจควรมีความแข็งแรง ทนทาน และสามารถรองรับการใช้งานในชีวิตประจำวันได้ โดยควรทนต่อการเสียดสี การกระแทก ความชื้น และการใช้งานซ้ำ ๆ ไม่แตกหักหรือชำรุดได้ง่าย เช่น อะคริลิก ไม้ ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับรูปแบบของตาแหลวได้อย่างเหมาะสม การเลือกวัสดุที่มีคุณภาพจะช่วยให้พวงกุญแจมีอายุการใช้งานยาวนาน ลดการเกิดความเสียหาย และเพิ่มความคุ้มค่าให้แก่ผู้ใช้งาน นอกจากนี้ควรเลือกวัสดุที่มีน้ำหนักไม่มากเกินไปและสามารถดูแลรักษาได้ง่าย เพื่อให้เหมาะกับการนำไปติดกับกุญแจ กระเป๋า หรือสิ่งของต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน โดยยังคงความสวยงามและเอกลักษณ์ของตาแหลวไว้ได้อย่างเหมาะสม

2.3.4การเลือกสีสันที่ทันสมัยหรือสอดคล้องกับเทรนด์แฟชั่น

การเลือกสีสันสำหรับพวงกุญแจควรคำนึงถึงความทันสมัย ความสวยงาม และความเหมาะสมกับกลุ่มผู้ใช้งาน โดยสามารถเลือกใช้สีที่กำลังได้รับความนิยมในปัจจุบัน หรือจับคู่สีที่เข้ากันเพื่อให้ผลิตภัณฑ์มีความโดดเด่นและน่าสนใจมากขึ้น (ปาพจน์ หนุนภักดี, 2553) ควรเลือกสีที่ช่วยเน้นรูปแบบและลวดลายของตาแหลวให้มองเห็นได้อย่างชัดเจน รวมถึงสามารถนำสีโทนธรรมชาติ เช่น น้ำตาล เขียว ครีม มาประยุกต์ร่วมกับสีสมัยใหม่ เพื่อสร้างความแตกต่างระหว่างความเป็นภูมิปัญญาดั้งเดิมกับการออกแบบร่วมสมัย นอกจากนี้ การเลือกสีควรเหมาะสมกับวัยและความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้พวงกุญแจสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน และมีความน่าสนใจในด้านแฟชั่นมากยิ่งขึ้น

2.4 ทฤษฎีการออกแบบโลโก้และเรขาคณิตสัญลักษณ์

การออกแบบตราสินค้าที่ดีต้องอาศัยหลักการตามแนวคิดของ ปาพจน์ หนุนภักดี (2553) และ วิรุณ ตั้งเจริญ (2545) ดังนี้

- ความเรียบง่าย โลโก้ที่ดีควรจดจำง่าย ไม่ซับซ้อน สามารถย่อขยายขนาดได้โดยไม่เสียรายละเอียดสำคัญ
- ความเป็นเอกลักษณ์ สะท้อนตัวตนของแบรนด์ให้แตกต่างจากผลิตภัณฑ์อื่น
- การสื่อความหมาย รูปทรงของโลโก้ควรเชื่อมโยงกับที่มาของแบรนด์ ในกรณีนี้คือการดึงเส้นสายไขว้สานและโครงสร้างเรขาคณิตของตาแหลวมาเป็นองค์ประกอบหลักความยืดหยุ่นในการใช้งาน สามารถนำไปใช้ได้กับสื่อหลากหลายประเภท ทั้งบนผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ และสื่อออนไลน์

2.5 ทฤษฎีการออกแบบบรรจุภัณฑ์

บรรจุภัณฑ์ที่ดีมีหน้าที่หลัก 2 ประการ คือ ฟังก์ชันการปกป้องสินค้า ซึ่งป้องกันความเสียหายจากการขนส่งและการเก็บรักษา และการสื่อสารและเล่าเรื่อง ซึ่งบรรจุภัณฑ์ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางถ่ายทอดเรื่องราว ที่มา และคุณค่าของผลิตภัณฑ์สู่ผู้บริโภคผ่านองค์ประกอบทางกราฟิก เช่น ลวดลาย ข้อความ สี และรูปแบบโครงสร้างกล่อง แนวคิดนี้สอดคล้องกับการจำแนกหน้าที่ของบรรจุภัณฑ์ของประชิด ทิณบุตร (2531) ที่ระบุว่าบรรจุภัณฑ์ทำหน้าที่ปกป้องคุ้มครองผลิตภัณฑ์ภายในไม่ให้เกิดความเสียหาย อำนวยความสะดวกในการขนส่ง และเอื้อประโยชน์ในทางการค้าและการบริโภคไปพร้อมกัน และสอดคล้องกับแนวคิดการประเมินประสิทธิภาพบรรจุภัณฑ์ของ ปุ่น คงเจริญเกียรติ และสมพร คงเจริญเกียรติ (2541) ซึ่งกำหนดว่าบรรจุภัณฑ์ที่ดีต้องครอบคลุมทั้งด้านการปกป้อง ด้านการบรรจุ และด้านการอำนวยความสะดวกแก่ผู้บริโภค

ในโครงงานนี้ บรรจุภัณฑ์จะถูกออกแบบให้สื่อถึงความเชื่อเรื่องการปกป้องคุ้มครองของตาแหลว ผ่านข้อความเล่าเรื่องสั้น ๆ และลวดลายกราฟิกที่สอดคล้องกับโลโก้และตัวผลิตภัณฑ์ เพื่อสร้างประสบการณ์ที่ครบถ้วนให้กับผู้บริโภค

2.6 เอกสารอ้างอิงและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์ไลฟ์สไตล์และของที่ระลึกมีงานวิจัยรองรับแนวทางนี้อยู่หลายชิ้น เช่น งานวิจัยของ สุวภัทร ศรีจองแสง (2558) เรื่องการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างสร้างสรรค์ ชุมชนบ้านปากน้ำ จังหวัดอุบลราชธานี ได้ศึกษาอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชุมชนเพื่อนำไปพัฒนาผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกที่สะท้อนอัตลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว และศึกษาระดับความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อผลิตภัณฑ์ดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางของโครงงานนี้ที่มุ่งดึงอัตลักษณ์ของตาแหลวมาสร้างผลิตภัณฑ์ที่ตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

นอกจากนี้ งานวิจัยของ ทรัพย์ อมรภิญโญ (2564) เรื่องการสร้างมูลค่าเพิ่มให้ผลิตภัณฑ์จากวัสดุท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วม กลุ่มจักสานชุมชนบ้านไชยา จังหวัดหนองคาย ใช้กระบวนการศึกษาประเภทผลิตภัณฑ์จากวัสดุภูมิปัญญาท้องถิ่น การสร้างสรรค์และประเมินแนวคิดผลิตภัณฑ์ที่เหมาะกับกลุ่มเป้าหมาย จนถึงการสร้างต้นแบบผลิตภัณฑ์ใหม่แบบมีส่วนร่วมกับชุมชน ซึ่งเป็นแนวทางกระบวนการที่ใกล้เคียงกับขั้นตอนการดำเนินงานในบทที่ 3 ของโครงงานนี้ และงานศึกษาแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนยังชี้ให้เห็นว่าการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ใหม่ควรนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ร่วมกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ในกระบวนการผลิต และพัฒนาลักษณะของผลิตภัณฑ์ เช่น สี กลิ่น เนื้อสัมผัส เพื่อเพิ่มมูลค่าและความน่าสนใจ

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้น สรุปได้ว่าการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์เป็นผลิตภัณฑ์ร่วมสมัยเป็นแนวทางที่ได้รับการยอมรับและมีกระบวนการที่เป็นระบบ ตั้งแต่การศึกษาอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม (วิบูลย์ ลี้สุวรรณ, 2539; ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน), 2562) การออกแบบ (ปาพจน์ หนุนภักดี, 2553; วิรุณ ตั้งเจริญ, 2545; ประชิด ทิณบุตร, 2531) การสร้างต้นแบบ จนถึงการประเมินความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมาย (ทรัพย์ อมรภิญโญ, 2564; สุวภัทร ศรีจองแสง, 2558) ซึ่งคณะผู้จัดทำได้นำแนวทางเหล่านี้มาปรับใช้เป็นกรอบการดำเนินงานของโครงงานนี้

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นองค์ความรู้ที่เกิดจากการสั่งสมประสบการณ์ของคนในชุมชน และสะท้อนวิถีชีวิต ความเชื่อ และวัฒนธรรมของท้องถิ่น โดยมีบทบาทสำคัญต่อการดำรงชีวิตและการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ยังพบว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นหลายประเภทกำลังเผชิญกับปัญหาการลดลงของผู้สืบทอดและการเปลี่ยนแปลงทางสังคม จึงจำเป็นต้องมีการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่คนรุ่นใหม่ เพื่อให้ภูมิปัญญาคงอยู่ในชุมชนต่อไป

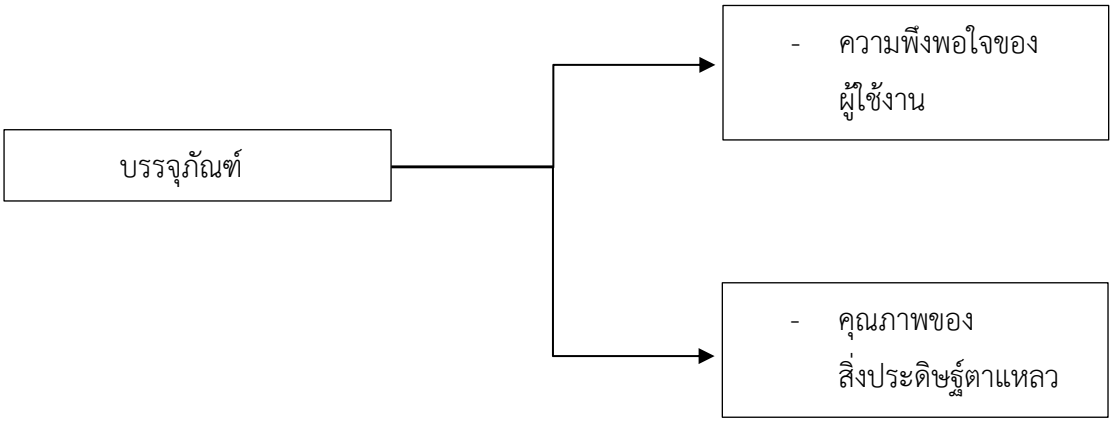
จากการทบทวนเอกสารดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า ตาแหลวเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นล้านนาที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรมและความเชื่อ การอนุรักษ์และสืบสานตาแหลวจึงควรอาศัยความร่วมมือของคนในชุมชน การถ่ายทอดองค์ความรู้ และการส่งเสริมให้เยาวชนเห็นถึงคุณค่าและความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้ตาแหลวคงอยู่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชุมชนสืบไป

2.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความรู้ ความเข้าใจ และแนวทางการอนุรักษ์ตาแหลว ซึ่งเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาวล้านนา โดยอาศัยแนวคิดด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น การถ่ายทอดทางวัฒนธรรม และการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อส่งเสริมการสืบสานและอนุรักษ์ตาแหลวให้คงอยู่ต่อไป

“การอนุรักษ์และสืบสานตาแหลว ภูมิปัญญาท้องถิ่นล้านนา” สามารถเขียนกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังนี้

ความเหมาะสมและคุณภาพ **ตัวแปรตาม**
ของการออกแบบผลิตภัณฑ์

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินโครงงานเรื่อง “การประยุกต์ใช้รูปทรงตาแหลวสู่งานออกแบบกราฟิกร่วมสมัยเพื่อคนรุ่นใหม่ บ้าน ทุ่งล้อม จังหวัดแพร่” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและนำรูปทรง โครงสร้าง ลวดลาย และเอกลักษณ์ของ “ตาแหลว” ซึ่งเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นล้านนา มาประยุกต์ใช้ในการออกแบบและสร้าง สิ่งประดิษฐ์พวงกุญแจตาแหลวประยุกต์ ให้มีรูปแบบร่วมสมัย เหมาะสมกับการใช้งานจริง และสามารถเข้าถึงกลุ่มคนรุ่นใหม่ได้ง่ายขึ้น การดำเนินงานเริ่ม จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับประวัติ ความเป็นมา ความหมาย ความเชื่อ รูปแบบ โครงสร้าง และลวดลายของตา แหลว จากเอกสาร หนังสือ บทความ งานวิจัย แหล่งข้อมูลออนไลน์ รวมถึงการเก็บข้อมูลจากชุมชนบ้านทุ่งล้อม จังหวัดแพร่

จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และสรุปเป็นแนวทางในการออกแบบ โดยเน้นการนำรูปทรงเรขาคณิตและ เส้นสายการสานของตาแหลวมาลดทอนและปรับรูปแบบให้เหมาะสมกับการสร้างสิ่งประดิษฐ์ หลังจากนั้นจึง ดำเนินการออกแบบร่าง สร้างต้นแบบ เลือกวัสดุ ทดลองผลิต ทดสอบการใช้งาน ปรับปรุงแก้ไข และจัดทำ องค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ โลโก้ และบรรจุภัณฑ์เพื่อให้ผลงานมีความสอดคล้องกันทั้งด้านรูปแบบ สี ลวดลาย และแนวคิด ก่อนนำสิ่งประดิษฐ์ไปประเมินโดยกลุ่มเป้าหมายและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ และใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงสิ่งประดิษฐ์ให้มีความสวยงาม แข็งแรง ใช้งานได้จริง และสามารถสื่อถึงอัต ลักษณ์ของตาแหลวได้อย่างเหมาะสมโดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร: ชุมชนหรือบุคคลสนใจ

กลุ่มตัวอย่าง: กลุ่มชุมชนหรือบุคคล จำนวน 20 คน

3.2 เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำโครงงาน

อุปกรณ์งานฝีมือ/การผลิต

- วัสดุสำหรับผลิตพวงกุญแจ (อะคริลิก/ไม้/เรซิน) ตามที่คัดเลือกไว้
- อุปกรณ์ตัด แกะ หรือขึ้นรูปชิ้นงาน - ห่วงกุญแจ อุปกรณ์ประกอบ และวัสดุตกแต่งเพิ่มเติม
- กระดาษหรือวัสดุสำหรับผลิตบรรจุภัณฑ์

โปรแกรมออกแบบ

- Adobe Illustrator สำหรับออกแบบโลโก้และกราฟิกเวกเตอร์
- Adobe Photoshop สำหรับตกแต่งภาพและจัดองค์ประกอบ
- Canva สำหรับจัดทำ Mockup และสื่อประกอบการนำเสนอ

3.2.1 การพัฒนาและตรวจสอบแบบประเมินพฤติกรรม

ผู้วิจัยจัดทำแบบประเมินความพึงพอใจและแบบประเมินความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับสื่อส่งเสริมการเรียนรู้เรื่อง ตาแหลว โดยกำหนดประเด็นการประเมินให้ครอบคลุมด้านเนื้อหา ด้านรูปแบบและการนำเสนอ และด้าน ประโยชน์ที่ได้รับ จากนั้นนำแบบประเมินให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสม ความถูกต้องของเนื้อหา และ ปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูลจริง

3.3 ขั้นตอนการศึกษารวบรวมข้อมูล

ลำดับ	รายการ	เดือน				
		พ.ค	มิ.ย	ก.ค	ส.ค	ก.ย
1	ศึกษาข้อมูล	←	→			
2	สำรวจพื้นที่		←	→		
3	วางโครง		←	→		
4	ออกแบบบรรจุภัณฑ์			←	→	
5	นำเสนอผลงาน				←	→
6	สรุปผล				←	→

3.3.1 การค้นหาข้อมูลตาแหลว

- ศึกษาวัสดุและวิธีการทำตาแหลวแบบดั้งเดิม รวมถึงวัสดุสมัยใหม่ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้
- สำรวจความต้องการของกลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับรูปแบบ สี ขนาด และวัสดุของสิ่งประดิษฐ์
- บันทึกภาพถ่ายรูปทรง โครงสร้าง และลวดลายของตาแหลวในรูปแบบต่างๆ เพื่อใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงใน การออกแบบ

3.3.2 การสำรวจความต้องการของคนรุ่นใหม่

- จัดทำแบบสอบถามหรือแบบสัมภาษณ์เบื้องต้น เพื่อสำรวจการรับรู้ของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อตา แหลว ความสนใจในผลิตภัณฑ์ไลฟ์สไตล์เชิงวัฒนธรรม รูปแบบ สี และวัสดุที่ต้องการ
- วิเคราะห์ผลสำรวจเพื่อกำหนดทิศทางการออกแบบเบื้องต้น

3.4 ขั้นตอนการออกแบบและสร้างสิ่งประดิษฐ์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย โลโก้และสื่อออนไลน์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับตา แหลว ที่ ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยมีการออกแบบเนื้อหาให้ครอบคลุมประวัติ ความเป็นมา ความหมาย คุณค่าทาง วัฒนธรรม และขั้นตอนการประดิษฐ์ตาแหลว พร้อมทั้งจัดทำ แบบประเมินคุณภาพสื่อ สำหรับผู้เชี่ยวชาญ และ แบบสอบถาม ความพึงพอใจของผู้ใช้เพื่อใช้ประเมินประสิทธิภาพของสื่อหลังการทดลองใช้

หลังจากนั้น ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไข เครื่องมือตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และนำไปทดลองใช้ กับนักเรียนที่มีลักษณะ ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อทดสอบความชัดเจนของเนื้อหาและข้อคำถาม รวมทั้งตรวจสอบความ เชื่อมั่น ของแบบสอบถาม ก่อนนำไปใช้ เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริง เพื่อให้เครื่องมือมีคุณภาพ มีความน่าเชื่อถือ และสามารถนำข้อมูลที่ได้ไป วิเคราะห์ผลการวิจัยได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

3.4.1 ขั้นตอนการออกแบบโลโก้

- รวบรวมแรงบันดาลใจจากโครงสร้างเส้นสายของตาแหลว
- ร่างแบบโลโก้หลายรูปแบบโดยเน้นความเรียบง่าย จดจำง่าย
- ขึ้นแบบด้วยโปรแกรมออกแบบ ปรับสัดส่วน เส้น
- สรุปแบบโลโก้ฉบับสมบูรณ์พร้อมกำหนดคู่สีและตัวอักษรประจำแบรนด์

3.4.2 ขั้นตอนการออกแบบบรรจุภัณฑ์

- ออกแบบโครงสร้างรูปแบบของพวงกุญแจ
- ออกแบบกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์ โดยใช้โลโก้ ลวดลายตาแหลว และข้อความเล่าเรื่องประกอบ
- ขึ้นแบบ เพื่อทดสอบสัดส่วนและความสวยงามก่อนสั่งผลิตจริง

แบบประเมินเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต ดังนี้

คะแนน	ระดับพฤติกรรม
5	แสดงพฤติกรรมอยู่เสมอ
4	แสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง
3	แสดงพฤติกรรมปานกลาง
2	แสดงพฤติกรรมเป็นบางครั้ง
1	แถบไม่แสดงพฤติกรรม

3.4.4แบบประเมินความพึงพอใจของชุมชน

เพื่อศึกษาความพึงพอใจของชุมชนที่มีต่อสื่อส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับ “ตาแหลว” ซึ่งเป็นภูมิปัญญา ท้องถิ่น ล้านนาที่สะท้อนถึงความเชื่อ วัฒนธรรม และงานหัตถกรรมพื้นบ้าน ข้อมูลที่ได้รับจากการประเมินจะ นำไปใช้เพื่อ ปรับปรุงและพัฒนาสื่อให้มีความเหมาะสม สามารถส่งเสริมความรู้ความเข้าใจ และการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ลักษณะของแบบประเมินมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1.ด้านเนื้อหา

- เนื้อหาเกี่ยวกับตาแหลวมีความถูกต้อง ครบถ้วน และน่าเชื่อถือ
- เนื้อหาสามารถอธิบายความเป็นมา ความสำคัญ และคุณค่าของตาแหลวได้อย่างชัดเจน
- การเรียบเรียงเนื้อหามีความเหมาะสม เข้าใจง่าย และสอดคล้องกับบริบทของชุมชน
- เนื้อหาช่วยส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ และการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นตาแหลวให้คงอยู่ ต่อไป

2. ด้านรูปแบบและการนำเสนอ

- รูปแบบของสิ่งประดิษฐ์มีความสวยงามและน่าสนใจ เหมาะสมกับการนำไปใช้งานจริง
- รูปทรงของสิ่งประดิษฐ์มีความโดดเด่น และสามารถสื่อถึงแนวคิดของต๋าแหลวได้อย่างชัดเจน
- การออกแบบมีความคิดสร้างสรรค์ โดยนำรูปทรงต๋าแหลวมาประยุกต์ให้มีความทันสมัย
- ลวดลายและองค์ประกอบของสิ่งประดิษฐ์มีความเหมาะสมและสอดคล้องกัน
- การเลือกใช้สี วัสดุ และรายละเอียดของชิ้นงานมีความเหมาะสมและช่วยเพิ่มความน่าสนใจ

3. ด้านประโยชน์ที่ได้รับ

- สื่อช่วยเพิ่มความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับตาแหลวและภูมิปัญญาท้องถิ่นแก่ชุมชน
- สื่อช่วยส่งเสริมการอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมตาแหลวให้คงอยู่ต่อไป
- สื่อสามารถนำไปใช้เป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับชุมชน นักเรียน และผู้ที่สนใจได้
- สื่อช่วยสร้างความภาคภูมิใจและตระหนักถึงคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน

ความพึงพอใจของคนใช้งาน ตาแหลว

ค่าเฉลี่ย	ระดับการประเมิน
5.00 – 4.51	มากที่สุด
4.50 – 3.51	มาก
3.50 – 2.51	ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย	ระดับการประเมิน
2.50 – 1.51	น้อย
1.50 – 1.00	น้อยที่สุด

3.5 การรวบรวมและตรวจสอบข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบประเมินที่ผ่านการตรวจสอบแล้วไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในชุมชน หลังจาก ผู้เข้าร่วมประเมินสื่อและตอบแบบประเมินเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวม ตรวจสอบความครบถ้วน และ ความถูกต้องของข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และสรุปผลการวิจัย รวมทั้งนำข้อเสนอแนะมาใช้ใน การ ปรับปรุงและพัฒนาสื่อส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องตาแหลวให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3.5.1 ขั้นตอนการดำเนินโครงงาน

การดำเนินโครงงานเรื่อง ตั้งแต่การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับตาแหลว การวิเคราะห์รูปแบบ การสำรวจความ ต้องการของกลุ่มเป้าหมาย การออกแบบและสร้างต้นแบบสิ่งประดิษฐ์ ตลอดจนการทดลองใช้งานและประเมิน ความพึงพอใจ เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงสิ่งประดิษฐ์ให้มีความสวยงาม แข็งแรง เหมาะสมกับการใช้งาน และ สามารถถ่ายทอดเอกลักษณ์ของตาแหลวให้เข้ากับรูปแบบร่วมสมัย โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาข้อมูลและวิเคราะห์ปัญหา

ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับตาแหลว ทั้งด้านประวัติความเป็นมา ความสำคัญ ความเชื่อ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และ กระบวนการสร้างตาแหลว จากเอกสาร งานวิจัย และแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลมาใช้เป็นแนวทาง ใน การกำหนดเนื้อหาและรูปแบบของสื่อ

2. สำรวจความต้องการและรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลจากชุมชนและกลุ่มเป้าหมาย เพื่อศึกษาความต้องการ ความสนใจ และความคิดเห็น เกี่ยวกับการจัดทำสื่อส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องตาแหลว เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนและพัฒนาสื่อให้เหมาะสม

3. ทดลองใช้และเก็บรวบรวมข้อมูล

นำสื่อที่ผ่านการปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมายในชุมชน พร้อมเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบประเมิน ความพึงพอใจ

4. วิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการดำเนินโครงงาน

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์ สรุปผลการประเมิน และจัดทำรายงานผลการดำเนินโครงงาน พร้อม นำข้อเสนอแนะที่ได้รับไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา

3.5.2 การทดสอบและการประเมินผล

- จัดทำแบบสอบถามความพึงพอใจ ที่ครอบคลุมทั้ง 3 ส่วนของผลงาน ได้แก่ พวงกุญแจ โลโก้ และบรรจุภัณฑ์ โดยประเมินในประเด็นด้านความสวยงาม ความคิดสร้างสรรค์ ความเหมาะสมในการใช้งาน และความสอดคล้องกับแนวคิดตาแหลว
- แบบสอบถามใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตั้งแต่ "น้อยที่สุด" ถึง "มากที่สุด"
- นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายคนรุ่นใหม่จำนวน 20 คน

3.5.3 การเตรียมข้อมูลก่อนการวิเคราะห์

หลังจากผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามและแบบประเมินเรียบร้อยแล้ว ได้นำข้อมูล ทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของคำตอบ เพื่อคัดแยกแบบสอบถามที่มีข้อมูลไม่ครบถ้วน หรือไม่สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ จากนั้นจึงกำหนดรหัสข้อมูล ให้กับคำตอบในแต่ละข้อ เพื่อความ สะดวกในการบันทึกข้อมูลเข้าสู่โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำหรับการวิเคราะห์ทางสถิติเมื่อบันทึกข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความถูกต้องของการป้อนข้อมูล โดยเปรียบเทียบข้อมูลกับแบบสอบถามต้นฉบับ อีกครั้ง

เพื่อลดความคลาดเคลื่อนในการบันทึกข้อมูล และจัดเรียง ข้อมูลให้เป็นหมวดหมู่ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลด้าน ความรู้เกี่ยวกับตาแหลว และข้อมูลด้านความพึงพอใจต่อสื่อ ส่งเสริมชุมชนและการเรียนรู้เกี่ยวกับตาแหลว ก่อนนำข้อมูลทั้งหมดเข้าสู่กระบวนการวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิง พรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อสรุปผลการวิจัยและอภิปรายผลต่อไป

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินพฤติกรรมของชุมชน

ข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินพฤติกรรมของชุมชนเกี่ยวกับการรับรู้ การมีส่วนร่วม และการอนุรักษ์ภูมิปัญญา ตาแหลว นำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา เพื่ออธิบายลักษณะของข้อมูลและสรุประดับพฤติกรรมของ กลุ่ม ตัวอย่าง

3.6.1 เกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบประเมินที่มีลักษณะเป็นตามแนวคิดของลิเคิร์ท เพื่อใช้วัดระดับความคิดเห็น และ ความ พึงพอใจของ

3.6.2 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง สิ่งประดิษฐ์เกี่ยวกับตาแหลว ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ผ่านการ ตรวจสอบความถูกต้องและวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา มานำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ผู้อ่านสามารถทำความเข้าใจผลการวิจัยได้อย่างชัดเจน สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย และสามารถนำผลที่ได้ไปใช้ประกอบการอภิปรายผลและข้อเสนอแนะได้

3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความพึงพอใจ ได้แก่

- ค่าเฉลี่ยเพื่อสรุประดับความพึงพอใจโดยรวมในแต่ละด้าน
- ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อดูการกระจายตัวของความคิดเห็น
- ค่าร้อยละ เพื่อสรุปข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา

3.7.1 การวิเคราะห์ผลการประเมินสิ่งประดิษฐ์

การประเมินคุณภาพสิ่งประดิษฐ์และผลการประเมินความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายมาเปรียบเทียบและพิจารณาร่วมกัน เพื่อประเมินว่าสิ่งประดิษฐ์พวงกุญแจตาแหลวประยุกต์มีความเหมาะสมในด้านรูปแบบ การใช้งาน และการสื่อถึงเอกลักษณ์ของตาแหลวมากน้อยเพียงใด โดยนำข้อเสนอแนะจากผู้ประเมินมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงผลงานให้มีความเหมาะสมและตรงกับความต้องการของคนรุ่นใหม่มากยิ่งขึ้น

3.7.2 การสรุปคุณภาพของสิ่งประดิษฐ์

ผลการประเมินคุณภาพสิ่งประดิษฐ์จะนำมาพิจารณาโดยรวมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านการใช้งาน ด้านความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย และด้านโลโก้และบรรจุภัณฑ์ เพื่อสรุปว่าสิ่งประดิษฐ์ที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพและเหมาะสมต่อการนำไปใช้งาน รวมถึงสามารถนำรูปทรงตาแหลวมาประยุกต์ใช้ในงานออกแบบกราฟิกร่วมสมัย

3.7.3 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาสื่อส่งเสริมชุมชนและการเรียนรู้เกี่ยวกับตาแหลว ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ผ่านการ ตรวจสอบความถูกต้องและวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา มานำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ผู้อ่านสามารถทำความเข้าใจผลการวิจัยได้อย่างชัดเจน สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย และ สามารถนำผลที่ได้ไปใช้ประกอบการอภิปรายผลและข้อเสนอแนะได้

3.7.4 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การดำเนินโครงงานเรื่อง "การพัฒนาชุมชนตาแหลว จังหวัดแพร่ " ผู้จัดทำได้นำข้อมูลที่ได้จากการประเมิน คุณภาพ และแบบสอบถามความพึงพอใจ มาวิเคราะห์โดยใช้สถิติพื้นฐาน ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินคุณภาพ

นำคะแนนจากแบบประเมินคุณภาพสื่อของผู้ เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. = $\sqrt{\frac{\sum(X-\bar{X})^2}{N-1}}$ เพื่อประเมินระดับคุณภาพของสื่อในแต่ละ ด้าน ได้แก่ด้านการออกแบบ ด้านความเหมาะสมกับชุมชน และ ด้านการนำไปใช้ประโยชน์

2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินพฤติกรรมของชุมชน

นำคะแนนจากแบบประเมินพฤติกรรม ของนักเรียนก่อนและหลังการใช้สื่อมาคำนวณหาค่าเฉลี่ย

$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$ และส่วนเบี่ยงเบนมาตร S.D. = $\sqrt{\frac{\sum(X-\bar{X})^2}{N-1}}$ เพื่อนำเสนอระดับคะแนน พฤติกรรมของนักเรียนก่อน และใช้ประกอบการพิจารณาการเปลี่ยนแปลงของ พฤติกรรมด้านสมาธิ ความสนใจ การปฏิบัติกิจกรรม และ การมีส่วนร่วมในการเรียนรู้

3. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความพึงพอใจ

นำคะแนนจากแบบสอบถามความพึงพอใจของ นักเรียนมาคำนวณหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) ส่งเสริมสมาธิและการเรียนรูร้ที่พัฒนาขึ้นสูตรสถิติที่ใช้

1. $\overline{X = \frac{\sum X}{N}}$โดยที่ $\bar{X}$แทน ค่าเฉลี่ย $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด N แทน จำนวนผู้ตอบแบบประเมิน 2. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. = $\sqrt{\frac{\sum(X-\bar{X})^2}{N-1}}$

2 โดยที่ $S.D.$ แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน X แทน คะแนนแต่ละค่า $\bar{X}$แทน ค่าเฉลี่ย N แทน จำนวนผู้ตอบแบบประเมิน

เกณฑ์การแปรผลค่าเฉลี่ย

ค่าเฉลี่ย	ระดับการประเมิน
5.00 – 4.51	มากที่สุด
4.50 – 3.51	มาก
3.50 – 2.51	ปานกลาง
2.50 – 1.51	น้อย
1.50 – 1.00	น้อยที่สุด

3.8 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านคุณภาพสิ่งประดิษฐ์

คะแนนจากแบบประเมินคุณภาพสิ่งประดิษฐ์จะนำมาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยแบ่งการ วิเคราะห์ออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่

1. ด้านความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย
   - กลุ่มเป้าหมาย โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ ใช้งานได้จริง ทันสมัย
2. ด้านโลโก้ บรรจุภัณฑ์ และโปสเตอร์
   - ความสวยงามของโลโก้ บรรจุภัณฑ์ และโปสเตอร์ที่ใช้ประกอบสิ่งประดิษฐ์ตาแหลว ต้องมีความน่าสนใจ การจัดวางองค์ประกอบ สี ตัวอักษร

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในบทนี้ เป็นผลจากการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อผลิตภัณฑ์พวงกุญแจของที่ระลึกจากตาแหลวอัตลักษณ์เมืองแพร่ จากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นกลุ่มคนรุ่นใหม่ ได้แก่ นักเรียน นักศึกษา และวัยทำงานตอนต้น จำนวน 20 คน โดยแบ่งการประเมินออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านชิ้นงานตาแหลว ด้านบรรจุภัณฑ์ และด้านโลโก้ ใช้มาตรวัดแบบลิเคิร์ท 5 ระดับ (5 = มากที่สุด ถึง 1 = น้อยที่สุด) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วแปลผลตามเกณฑ์ ดังนี้ 4.51–5.00 หมายถึง มากที่สุด, 3.51–4.50 หมายถึง มาก, 2.51–3.50 หมายถึง ปานกลาง, 1.51–2.50 หมายถึง น้อย และ 1.00–1.50 หมายถึง น้อยที่สุด ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังตารางต่อไปนี้

4.1 ผลการประเมินความพึงพอใจด้านชิ้นงานตาแหลว

ตารางที่ 4.1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจด้านชิ้นงานตาแหลว

ข้อ	รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1	รูปแบบ/ลวดลายของตาแหลวมีความสวยงาม น่าสนใจ	4.35	0.67	มาก
2	ความประณีตในการสานตาแหลวมีความเรียบร้อย	4.43	0.89	มาก
3	ขนาดของชิ้นงานมีความเหมาะสม สมส่วน	4.50	0.61	มาก
4	วัสดุที่ใช้สาน มีคุณภาพดี แข็งแรง	4.53	0.76	มากที่สุด
5	โครงสร้างของตาแหลวมีความแน่น มั่นคง ไม่หลวมหรือหลุดง่าย	4.35	0.75	มาก
6	สีสัน มีความเหมาะสมกลมกลืน	4.40	0.67	มาก
7	ชิ้นงานสื่อถึงเอกลักษณ์ความเป็นไทย/ภูมิปัญญาท้องถิ่นได้ดี	4.53	0.75	มากที่สุด
8	ความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบและประยุกต์ชิ้นงาน (ด้านรูปทรง)	4.38	0.81	มาก
9	ความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบและประยุกต์ชิ้นงาน (ด้านการใช้งาน)	4.38	0.88	มาก
10	ภาพรวมความพึงพอใจต่อชิ้นงานตาแหลวทั้งหมด	4.53	0.67	มากที่สุด
	รวม/เฉลี่ย	**4.44**	**0.09**	**มาก**

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อชิ้นงานตาแหลวโดยภาพ

รวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44 (S.D. = 0.09) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ วัสดุที่ใช้สานมีคุณภาพดี แข็งแรง ชิ้นงานสื่อถึงเอกลักษณ์ความเป็นไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่นได้ดี และภาพรวมความพึงพอใจต่อชิ้นงานตาแหลวทั้งหมด ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด (4.53) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ รูปแบบ/ลวดลายของตาแหลวมีความสวยงาม น่าสนใจ และโครงสร้างของตาแหลวมีความแน่น มั่นคง ซึ่งยังคงอยู่ในระดับมาก (4.35) แสดงให้เห็นว่าคุณภาพวัสดุและอัตลักษณ์เชิงวัฒนธรรมของชิ้นงานเป็นจุดเด่นที่กลุ่มตัวอย่างพึงพอใจมากที่สุด

4.2 ผลการประเมินความพึงพอใจด้านบรรจุภัณฑ์

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจด้านบรรจุภัณฑ์

ข้อ	รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1	รูปทรงของบรรจุภัณฑ์มีความเหมาะสมกับผลิตภัณฑ์	4.35	0.67	มาก
2	โครงสร้างบรรจุภัณฑ์มีความแข็งแรง ทนทาน	4.53	0.73	มากที่สุด
3	วัสดุที่ใช้มีความเหมาะสมกับลักษณะของผลิตภัณฑ์	4.60	0.61	มากที่สุด
4	บรรจุภัณฑ์มีน้ำหนักที่เหมาะสม ไม่หนักหรือเทอะทะเกินไป	4.53	0.76	มากที่สุด
5	บรรจุภัณฑ์สะดวกต่อการเปิด-ปิดใช้งาน	4.35	0.75	มาก
6	ขนาดสัดส่วนของบรรจุภัณฑ์เหมาะสมกับการจับถือ	4.40	0.67	มาก
7	การจัดวางองค์ประกอบ มีความเป็นระเบียบ สมดุล	4.60	0.69	มากที่สุด
8	ความคมชัดของภาพพิมพ์/สีสันบนบรรจุภัณฑ์มีคุณภาพดี	4.43	0.86	มาก
9	โทนสีที่ใช้มีความกลมกลืน เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์	4.35	0.88	มาก
10	ภาพรวมความพึงพอใจต่อบรรจุภัณฑ์ทั้งหมด	4.53	0.67	มากที่สุด
	รวม/เฉลี่ย	**4.47**	**0.09**	**มาก**

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อบรรจุภัณฑ์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47 (S.D. = 0.09) ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยสูงสุดในบรรดา 3 ด้านที่ทำการประเมิน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ วัสดุที่ใช้มีความเหมาะสมกับลักษณะของผลิตภัณฑ์ และการจัดวางองค์ประกอบมีความเป็นระเบียบ สมดุล ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด (4.60) รองลงมาคือ โครงสร้าง บรรจุภัณฑ์มีความแข็งแรงทนทาน และบรรจุภัณฑ์มีน้ำหนักที่เหมาะสม (4.53) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ย ต่ำสุด ได้แก่ บรรจุภัณฑ์สะดวกต่อการเปิด-ปิดใช้งาน และโทนสีที่ใช้มีความกลมกลืนเหมาะสมกับ ผลิตภัณฑ์ (4.35) ซึ่งยังอยู่ในระดับมากเช่นกัน

สะท้อนให้เห็นว่าโครงสร้างและวัสดุของบรรจุภัณฑ์ ได้รับการออกแบบอย่างเหมาะสม ตอบสนองต่อการใช้งานได้ดี

4.3 ผลการประเมินความพึงพอใจด้านโลโก้

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจด้านโลโก้

ข้อ	รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1	โลโก้มีความสวยงามและน่าสนใจ	4.25	0.72	มาก
2	ตัวหนังสืออ่านง่ายชัดเจน	4.48	0.73	มาก
3	โลโก้มีความทันสมัย	4.60	0.61	มากที่สุด
4	รูปแบบสีสันมีความเหมาะสมกลมกลืนกัน	4.55	0.75	มากที่สุด
5	โลโก้สามารถจดจำได้ง่าย	4.45	0.73	มาก
6	มีความเป็นอัตลักษณ์ ไม่ซ้ำหรือคล้ายกับผู้อื่น	4.48	0.75	มาก
7	ขนาดสัดส่วนโลโก้มีความสมดุล	4.55	0.76	มากที่สุด
8	โลโก้สามารถนำไปใช้งานได้จริง	4.40	0.88	มาก
9	โลโก้สื่อถึงชิ้นงานได้ชัดเจน	4.30	0.91	มาก
10	ภาพรวมความพึงพอใจต่อโลโก้ทั้งหมด	4.48	0.66	มาก
	รวม/เฉลี่ย	**4.45**	**0.09**	**มาก**

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อโลโก้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.45 (S.D. = 0.09) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ โลโก้มีความทันสมัย (4.60) รองลงมาคือ รูปแบบสีสันมีความเหมาะสมกลมกลืนกัน และขนาดสัดส่วนโลโก้มีความสมดุล (4.55) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดและมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสูงสุด ได้แก่ โลโก้มีความสวยงามและน่าสนใจ (4.25, S.D. = 0.72) และโลโก้สื่อถึงชิ้นงานได้ชัดเจน (4.30, S.D. = 0.91) ซึ่งยังอยู่ในระดับมาก แต่มีความแปรปรวนของความคิดเห็นมากกว่าข้ออื่น สะท้อนว่าความพอใจด้านสุนทรียภาพของโลโก้ขึ้นอยู่กับรสนิยมส่วนบุคคลของผู้ประเมินแต่ละรายค่อนข้างมาก

4.4 สรุปภาพรวมความพึงพอใจทั้ง 3 ด้าน

ตารางที่ 4.4 สรุปเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจทั้ง 3 ด้าน

ข้อ	รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1	ด้านชิ้นงานตาแหลว	4.44	0.09	มาก
2	ด้านบรรจุภัณฑ์	4.47	0.09	มาก

ข้อ	รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
3	ด้านโลโก้	4.45	0.09	มาก
	ภาพรวมทั้งหมด	**4.45**	**0.09**	**มาก**

จากตารางที่ 4.4 สรุปได้ว่า ความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างต่อผลิตภัณฑ์พวงกุญแจตาแหลวในภาพรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.45 (S.D. = 0.09) โดยด้านบรรจุภัณฑ์ได้รับค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุด (4.47) รองลงมาคือด้านโลโก้ (4.45) และด้านชิ้นงานตาแหลว (4.44) ตามลำดับ ซึ่งค่าเฉลี่ยทั้ง 3 ด้านมีความใกล้เคียงกัน แสดงให้เห็นว่าองค์ประกอบทั้งชิ้นงาน บรรจุภัณฑ์ และโลโก้ได้รับการออกแบบและพัฒนาอย่างสอดคล้องกัน ส่งผลให้ผลิตภัณฑ์โดยรวมได้รับการยอมรับจากกลุ่มเป้าหมายในระดับที่น่าพอใจ

บทที่ 5
สรุปผลการวิจัยอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาโครงงานเรื่อง การออกแบบและพัฒนาพวงกุญแจของที่ระลึกจากตาแหลวอัตลักษณ์เมืองแพร่ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ออกแบบผลิตภัณฑ์พวงกุญแจตาแหลวที่บูรณาการอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดแพร่ และ 2) ศึกษาความพึงพอใจของผู้บริโภคกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อผลิตภัณฑ์พวงกุญแจตาแหลว โดยประเมินกับกลุ่มคนรุ่นใหม่ ได้แก่ นักเรียน นักศึกษา และวัยทำงานตอนต้น จำนวน 20 คน ผลการศึกษาสามารถสรุป อภิปรายผล และเสนอแนะได้ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1) ด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์

คณะผู้จัดทำสามารถออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์พวงกุญแจตาแหลว โดยนำรูปทรงและโครงสร้างการสานอันเป็นเอกลักษณ์ของตาแหลวมาลดทอนรูปแบบให้มีความเรียบง่าย ทันสมัย และเหมาะสมกับการใช้งานในชีวิตประจำวัน พร้อมทั้งออกแบบตราสินค้า (โลโก้) และบรรจุภัณฑ์ให้มีความสอดคล้องกันทั้งชุด ซึ่งช่วยบูรณาการอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดแพร่เข้ากับผลิตภัณฑ์ร่วมสมัยได้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1

2) ด้านความพึงพอใจของผู้บริโภค

ผลการประเมินความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายจำนวน 20 คน พบว่า ความพึงพอใจโดยภาพรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.45 (S.D. = 0.09) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านบรรจุภัณฑ์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (4.47) รองลงมาคือด้านโล โก้ (4.45) และด้านชิ้นงานตาแหลว (4.44) ตามลำดับ โดยรายการที่ได้รับคะแนนความพึงพอใจสูงสุด คือ วัสดุที่ใช้ในบรรจุภัณฑ์มีความเหมาะสม และการจัดวางองค์ประกอบของบรรจุภัณฑ์มีความเป็นระเบียบ สมดุล ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด (4.60) แสดงให้เห็นว่าผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาขึ้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 และสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาต่อยอดเชิงพาณิชย์ได้

อภิปรายผล จากผลการวิจัยพบว่ากลุ่มเป้าหมายมีความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์พวงกุญแจตาแหลวโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้ ประการแรก

การที่กลุ่มตัวอย่างพึงพอใจในระดับมากถึงมากที่สุดต่อชิ้นงานตาแหลว โดยเฉพาะในด้านการสื่อถึงเอกลักษณ์ความเป็นไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น สอดคล้องกับแนวคิดของคณะผู้จัดทำที่ได้นำรูปทรงเรขาคณิตของตาแหลวมาลดทอนให้มีความเรียบง่ายและทันสมัยมากขึ้น โดยยังคงโครงสร้างและลวดลายดั้งเดิมไว้ ทำให้ผลิตภัณฑ์สามารถเข้าถึงกลุ่มคนรุ่นใหม่ได้ง่ายขึ้น โดยไม่สูญเสียคุณค่าและความหมายทางวัฒนธรรมดั้งเดิม ซึ่งเป็นแนวทางการออกแบบผลิตภัณฑ์

วัฒนธรรมร่วมสมัยที่สอดคล้องกับแนวคิดที่ทบทวนไว้ในบทที่ 2 ประการที่สอง ด้านบรรจุภัณฑ์ได้รับค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดในบรรดา 3 ด้าน ทั้งในด้านความแข็งแรงของวัสดุและการจัดวางองค์ประกอบ อาจเนื่องมาจากบรรจุภัณฑ์มีหน้าที่ปกป้องชิ้นงานโดยตรง และเป็นองค์ประกอบที่ผู้ประเมินสามารถสัมผัสและตัดสินคุณภาพได้อย่างเป็นรูปธรรมมากกว่าองค์ประกอบด้านสุนทรียภาพ จึงได้รับการประเมินที่ค่อนข้างสม่ำเสมอ (มีค่า S.D. ต่ำ) เมื่อเทียบกับด้านอื่น ประการที่สาม ข้อที่มีค่าเฉลี่ยค่อนข้างต่ำและมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสูง ได้แก่ ความ สวยงามน่าสนใจของโลโก้ และความสามารถในการสื่อถึงชิ้นงานของโลโก้ สะท้อนให้เห็นว่าความพึง พอใจในด้านสุนทรียภาพเป็นเรื่องของรสนิยมเฉพาะบุคคล ซึ่งมีความแตกต่างกันในแต่ละผู้ประเมิน มากกว่าองค์ประกอบด้านการใช้งานหรือวัสดุ จึงเป็นประเด็นที่คณะผู้จัดทำควรพิจารณาปรับปรุงใน การพัฒนาผลงานต่อไป

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) ควรนำจุดเด่นด้านคุณภาพวัสดุและความแข็งแรงของบรรจุภัณฑ์ที่ได้รับความพึงพอใจ สูงสุด มาใช้เป็นจุดขายหลักในการประชาสัมพันธ์และทำการตลาดผลิตภัณฑ์

2) ควรปรับปรุงรูปแบบโลโก้ให้มีความโดดเด่นและสื่อถึงเอกลักษณ์ของชิ้นงานได้ชัดเจนยิ่งขึ้น เนื่องจากเป็นรายการที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่ำสุดและมีความคิดเห็นที่หลากหลาย

3) หน่วยงานหรือชุมชนที่สนใจสามารถนำแนวทางการลดทอนรูปทรงตาแหลวให้เรียบง่ายและทันสมัยไปประยุกต์ใช้กับผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกประเภทอื่น
เพื่อต่อยอดในเชิงพาณิชย์และสร้าง รายได้ให้แก่ชุมชน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรขยายกลุ่มตัวอย่างให้มีจำนวนมากขึ้นและครอบคลุมกลุ่มผู้บริโภคที่หลากหลายช่วงวัย เพื่อให้ผลการประเมินมีความน่าเชื่อถือและสามารถอ้างอิงในวงกว้างมากขึ้น

2) ควรศึกษาความเป็นไปได้ทางการตลาด เช่น ราคาที่เหมาะสม ช่องทางการจำหน่าย และความต้องการซื้อของผู้บริโภค เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการต่อยอดผลิตภัณฑ์เชิงพาณิชย์

3) ควรศึกษาต่อยอดการนำภูมิปัญญาตาแหลวไปประยุกต์ใช้กับผลิตภัณฑ์ประเภทอื่น เช่น ของตกแต่งบ้าน เครื่องประดับ หรือบรรจุภัณฑ์สินค้าชุมชนอื่น ๆ เพื่อขยายแนวทางการอนุรักษ์และ เผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรมภาษาไทย

ทรัพย์ อมรภิญโญ. (2564). การสร้างมูลค่าเพิ่มให้ผลิตภัณฑ์จากวัสดุท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วม กลุ่มจักสานชุมชนบ้านไชยา หมู่ 4 อำเภอสระใคร จังหวัดหนองคาย. *วารสารปัญญาภิวัฒน์, 13*(3), 88-101.

ประชิด ทิณบุตร. (2531). *บรรจุภัณฑ์*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

ปาพจน์ หนุนภักดี. (2553). *Graphic Design Principles: หลักการและกระบวนการออกแบบงานกราฟิกดีไซน์*. นนทบุรี: ไอดีซี พรีเมียร์.

ปุ่น คงเจริญเกียรติ และสมพร คงเจริญเกียรติ. (2541). *หนังสือบรรจุภัณฑ์*. กรุงเทพฯ: บริษัท แพคเมทส์ จำกัด.

วิบูลย์ ลี้สุวรรณ. (2539). *เครื่องจักสานในประเทศไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

วิรุณ ตั้งเจริญ. (2545). *แผนกลยุทธ์เพื่อการพัฒนาพหุศิลปศึกษาสำหรับสังคมไทย: พหุศิลปศึกษา (Arts Education)*. กรุงเทพฯ: สันติศิริการพิมพ์.

ศิริกุล เลากัยกุล. (2546). *สร้างแบรนด์*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์.

ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน). (2562). *คติชนสร้างสรรค์ : บทสังเคราะห์และทฤษฎี* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร.

สุวภัทร ศรีจองแสง. (2558). การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างสร้างสรรค์ ชุมชนบ้านปากน้ำ ตำบลกุดลาด อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี. *วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, 11*(2), 75-114.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ภาคผนวก ก

ภาคผนวก ก

ภาพการลงพื้นที่

ภาพที่ ก-1
คณะผู้จัดทำเรียนรู้การขึ้นโครงตาแหลวจากผู้รู้ในชุมชนบ้านทุ่งล้อม จังหวัดแพร่

ภาพที่ ก-2
ผู้รู้ในชุมชนสาธิตวิธีจัดวางไม้ตอกเพื่อขึ้นโครงตาแหลวให้แก่คณะผู้จัดทำ

ภาพที่ ก-3
คณะผู้จัดทำและผู้รู้ในชุมชนร่วมกันจัดเรียงไม้ตอกเพื่อขึ้นโครงตาแหลว

ภาพที่ ก-4
ผู้รู้ในชุมชนให้คำแนะนำขั้นตอนการไขว้สานไม้ตอกแก่คณะผู้จัดทำอย่างใกล้ชิด

ภาพที่ ก-5
ผู้รู้ในชุมชนอธิบายลักษณะและการเตรียมไม้ตอกไม้ไผ่สำหรับใช้ทำตาแหลว

ภาพที่ ก-6 ตาแหลวไม้ไผ่ต้นแบบที่สานแล้วเสร็จใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงในการออกแบบพวงกุญแจ

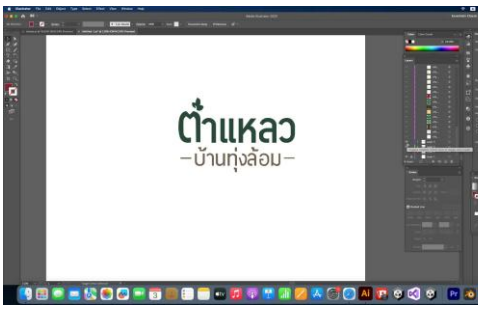
ภาคผนวก ข

ภาคผนวก ข

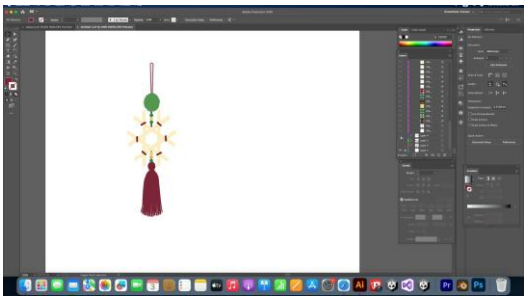
ภาคผนวก ข

ภาพการออกแบบโลโก้ (Logo Design) และภาพการออกแบบบรรจุภัณฑ์ (Packaging Design)

ภาพการออกแบบโลโก้ (Logo Design)

ภาพที่ ข-1
ขั้นตอนการออกแบบตัวอักษรตราสินค้า “ตาแหลว –บ้านทุ่งล้อม–” ด้วยโปรแกรม Adobe Illustrator

ภาพที่ ข-2
ขั้นตอนการออกแบบองค์ประกอบพวงกุญแจตาแหลวประยุกต์เพื่อใช้ในตราสินค้า

ภาพที่ ข-3
ขั้นตอนการออกแบบกรอบโลโก้ลายรวงข้าวและทิวทัศน์ท้องนา อัตลักษณ์ของบ้านทุ่งล้อม

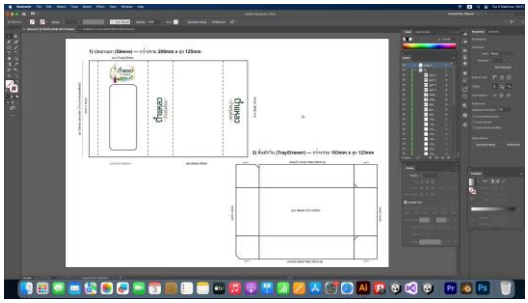

ภาพที่ ข-4 โลโก้ตราสินค้า “ตาแหลว –บ้านทุ่งล้อม–” ฉบับสมบูรณ์

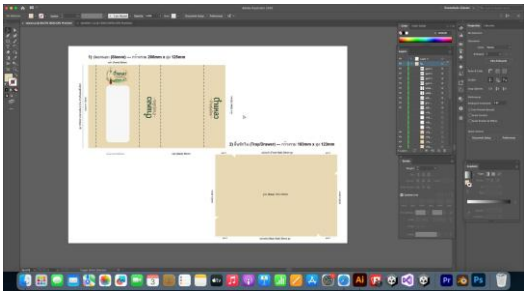
ภาพการออกแบบบรรจุภัณฑ์ (Packaging Design)

ภาพที่ ข-5 แบบร่างโครงสร้างบรรจุภัณฑ์ปลอกนอก (Sleeve) และลิ้นชักใน (Tray/Drawer) พร้อมกำหนดขนาด

ภาพที่ ข-6
การขึ้นแบบโครงสร้างบรรจุภัณฑ์ด้วยโปรแกรม Adobe Illustrator เพื่อกำหนดสัดส่วนก่อนลงกราฟิก

ภาพที่ ข-7
ต้นแบบบรรจุภัณฑ์ที่ลงสีตามแนวคิดการออกแบบ เพื่อทดสอบความเหมาะสมก่อนลงกราฟิกฉบับสมบูรณ์

ภาพที่ ข-8
แบบโครงสร้างบรรจุภัณฑ์ฉบับสมบูรณ์ ประกอบด้วยโลโก้ ลวดลายตาแหลว และข้อความเล่าเรื่อง

ภาคผนวก ค

ภาคผนวก ค

ภาพการนำชิ้นงานไปใช้จริง และภาพการเก็บข้อมูลแบบประเมินกับกลุ่มตัวอย่าง

ภาพที่ ค-1
ผู้ประเมินตรวจดูชิ้นงานพวงกุญแจตาแหลวประยุกต์ พร้อมตอบแบบประเมินความพึงพอใจ

ภาพที่ ค-2
คณะผู้จัดทำและกลุ่มตัวอย่างถ่ายภาพร่วมกับชิ้นงานพวงกุญแจตาแหลวและแบบประเมิน

ภาพที่ ค-3
ผู้ประเมินกรอกและลงลายมือชื่อในแบบประเมินความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์

ภาพที่ ค-4
คณะผู้จัดทำรับมอบแบบประเมินความพึงพอใจที่กรอกเรียบร้อยแล้วจากกลุ่มตัวอย่าง

ภาคผนวก ง

ภาคผนวก ง

แบบประเมิน

แบบประเมิน:ชิ้นงานตาแหลว

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
1	รูปแบบ/ลวดลายของตาแหลวมีความสวยงามน่าสนใจ					
2	ความประณีตในการสานตาแหลวมีความเรียบร้อย					
3	ขนาดของชิ้นงานมีความเหมาะสม สมส่วน					
4	วัสดุที่ใช้สาน มีคุณภาพดี แข็งแรง					
5	โครงสร้างของตาแหลวมีความแน่น มั่นคง ไม่หลวมหรือหลุดง่าย					
6	สีสัน มีความเหมาะสมกลมกลืน					
7	ชิ้นงานสื่อถึงเอกลักษณ์ความเป็นไทย/ภูมิปัญญาท้องถิ่นได้ดี					
8	ความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบและประยุกต์ชิ้นงาน					
9	ความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบและประยุกต์ชิ้นงาน					
10	ภาพรวมความพึงพอใจต่อชิ้นงานตาแหลวทั้งหมด					

แบบประเมิน:บรรจุภัณฑ์

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
1	รูปทรงของบรรจุภัณฑ์มีความเหมาะสมกับผลิตภัณฑ์					
2	โครงสร้างบรรจภัณฑ์มีความแข็งแรง ทนทาน					
3	วัสดุที่ใช้มีความเหมาะสมกับลักษณะของผลิตภัณฑ์					
4	บรรจุภัณฑ์มีน้ำหนักที่เหมาะสม ไม่หนักหรือเทอะทะเกินไป					
5	บรรจุภัณฑ์สะดวกต่อการเปิด-ปิดใช้งาน					
6	ขนาดสัดส่วนของบรรจุภัณฑ์เหมาะสมกับการจับถือ					
7	การจัดวางองค์ประกอบ มีความเป็นระเบียบสมดุล					
8	ความคมชัดของภาพพิมพ์/สีสันบนบรรจุภัณฑ์มีคุณภาพดี					
9	โทนสีที่ใช้มีความกลมกลืน เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์					
10	ภาพรวมความพึงพอใจต่อบรรจุภัณฑ์ทั้งหมด					

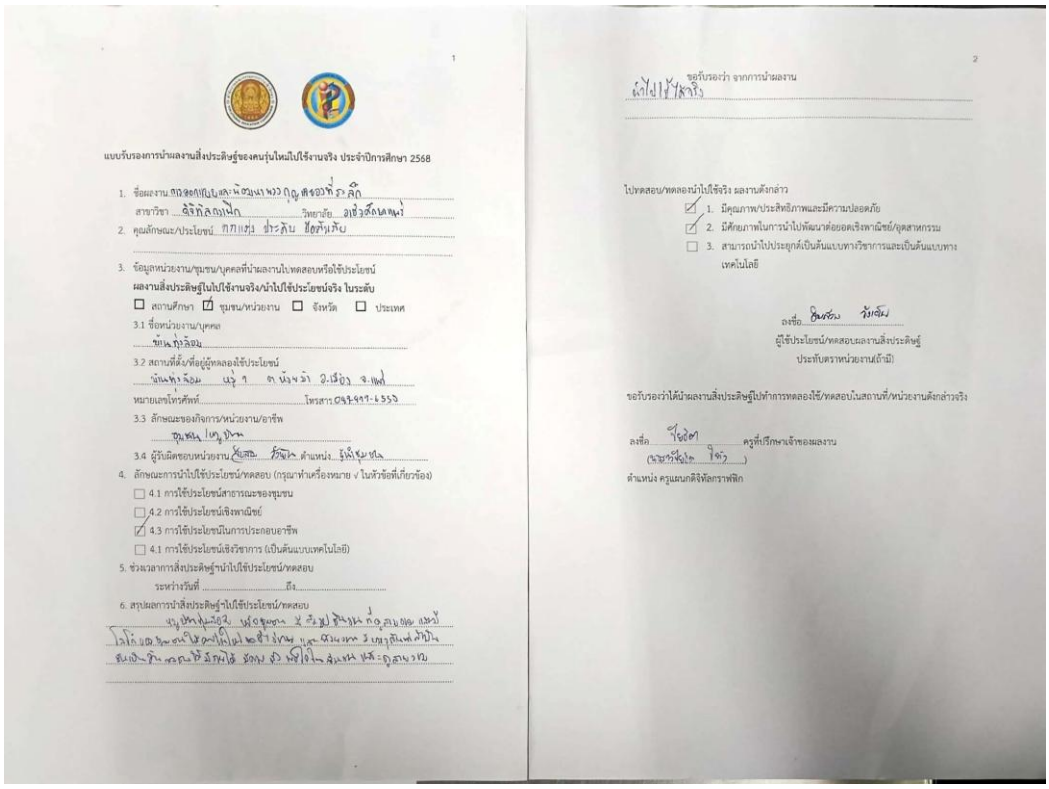
แบบประเมิน:โลโก้

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
1	โลโก้มีความสวยงามและน่าสนใจ					
2	ตัวหนังสืออ่านง่ายชัดเจน					
3	โลโก้มีความทันสมัย					
4	รูปแบบสีสันมีความเหมาะสมกลมกลืนกัน					
5	โลโก้สามารถจดจำได้ง่าย					
6	มีความเป็นอักลักษณ์ ไม่ซ้ำหรือคล้ายกับผู้อื่น					
7	ขนาดสัดส่วนโลโก้มีความสมดุล					
8	โลโก้สามารถนำไปใช้งานได้จริง					
9	โลโก้สื่อถึงชิ้นงานได้ชัดเจน					
10	ภาพรวมความพึงพอใจต่อโลโก้ทั้งหมด					

ภาคผนวก จ

ภาคผนวก จ

แบบรับรองการนำไปใช้จริง

แบบรับรองการนำผลงานสิ่งประดิษฐ์ของคนรุ่นใหม่ไปใช้งานจริง ประจำปีการศึกษา 2568

1. ชื่อผลงาน กังหันลมผลิตน้ำดื่มจากความชื้นในอากาศ
สาขาวิชา ฟิสิกส์ประยุกต์ วิทยาลัย อาชีวศึกษาเพชรบุรี
2. คุณลักษณะ/ประโยชน์ ทำแห่งน้ำดื่มได้
3. ข้อมูลหน่วยงาน/ชุมชน/บุคคลที่นำผลงานไปทดสอบหรือใช้ประโยชน์
ผลงานสิ่งประดิษฐ์ในไปใช้งานจริง/นำไปใช้ประโยชน์จริง ในระดับ
☐ สถานศึกษา ☑ ชุมชน/หน่วยงาน ☐ จังหวัด ☐ ประเทศ
3.1 ชื่อหน่วยงาน/บุคคล
บ้านท่าลิงน
3.2 สถานที่ตั้ง/ที่อยู่ผู้ทดลองใช้ประโยชน์
บ้านท่าลิงน หมู่ 9 ต.หนองจอก อ.เมือง จ.เพชรบุรี
หมายเลขโทรศัพท์ โทรสาร 087-999-4559
3.3 ลักษณะของกิจการ/หน่วยงาน/อาชีพ
ชุมชน/หมู่บ้าน
3.4 ผู้รับมอบของหน่วยงาน นายสม รักษ์ดี ตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้าน
4. ลักษณะการนำไปใช้ประโยชน์/ทดสอบ (กรุณาทำเครื่องหมาย √ ในหัวข้อที่เกี่ยวข้อง)
☐ 4.1 การใช้ประโยชน์สาธารณะของชุมชน
☐ 4.2 การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์
☑ 4.3 การใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพ
☐ 4.1 การใช้ประโยชน์เชิงวิชาการ (เป็นต้นแบบเทคโนโลยี)
5. ช่วงเวลาการสิ่งประดิษฐ์นำไปใช้ประโยชน์/ทดสอบ
ระหว่างวันที่ ถึง
6. สรุปผลการนำสิ่งประดิษฐ์ไปใช้ประโยชน์/ทดสอบ
ชุมชนสามารถนำน้ำดื่มที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในครัวเรือนได้ และสามารถนำไปขายเป็นรายได้เสริมให้กับชุมชนได้

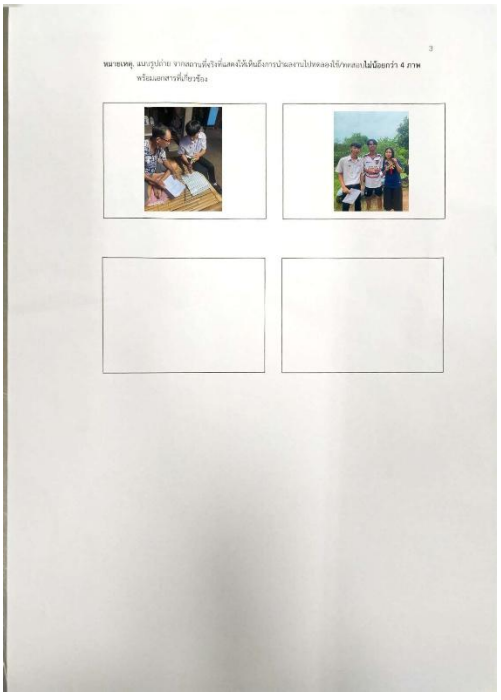
ผลการนำไปใช้จริง

ไปทดสอบ/ทดลองนำไปใช้จริง ผลงานดังกล่าว
☑ 1. มีคุณภาพ/ประสิทธิภาพและมีความปลอดภัย
☑ 2. มีศักยภาพในการนำไปพัฒนาต่อยอดเชิงพาณิชย์/คุณลักษณะ
☐ 3. สามารถนำไปประยุกต์เป็นต้นแบบทางวิชาการและเป็นต้นแบบทางเทคโนโลยี

ลงชื่อ ผู้ใช้ประโยชน์/ทดสอบผลงานสิ่งประดิษฐ์
ประทับตราหน่วยงาน(ถ้ามี)

ขอรับรองว่าได้นำผลงานสิ่งประดิษฐ์ไปทำการทดลองใช้/ทดสอบในสถานที่/หน่วยงานดังกล่าวจริง

ลงชื่อ ครูที่ปรึกษาเจ้าของผลงาน
( )
ตำแหน่ง ครูแผนกวิชาฟิสิกส์ประยุกต์

หมายเหตุ แนบรูปถ่าย จากผลการที่จริงที่แสดงให้เห็นถึงการนำผลงานไปทดลองใช้/ทดสอบ ไม่น้อยกว่า 4 ภาพ พร้อมผลการที่เกี่ยวข้อง

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ : นางสาวพิมพิกา วงค์มาก

วัน เดือน ปีเกิด : 5 กุมภาพันธ์ 2552

ที่อยู่ปัจจุบัน: 358 หมู่ 7 ต.บ้านเหล่า อ.สูงเม่น จ.แพร่ 54130

ประวัติการศึกษา:

พ.ศ. 2557 ระดับอนุบาลศึกษา โรงเรียนอนุพงศ์พัชรินทร์

พ.ศ. 2558 ระดับประถมศึกษา โรงเรียนวัดเมธังกราวาส

พ.ศ. 2563 มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนยางคำพิทยาคม

ปัจจุบัน: กำลังศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพวิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่

เบอร์โทรศัพท์ : 081 006 3146

E-mail : pimpikawongmak@gmail.com

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ : นายปภาวิน สมบุตร

วัน เดือน ปีเกิด : 23 มีนาคม 2551

ที่อยู่ปัจจุบัน : 114 หมู่12 ต.หัวเมือง อ.สอง จ.แพร่ 54120

ประวัติการศึกษา :

พ.ศ 2558 ประถมศึกษา โรงเรียนวัดเหมืองค่า

พ.ศ 2561 ประถมศึกษา โรงเรียนบ้านวังฟ่อน(สิทธิราษฎร์บำรุง)

พ.ศ 2566 มัธยมศึกษาตอนต้น โรงบ้านวังฟ่อน(สิทธิราษฎร์บำรุง)

ปัจจุบัน : กำลังศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพวิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่

เบอร์โทรศัพท์ : 063 304 3129

E-mail : winza5410r@gmail

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ : นายรุ่งโรจน์ ไพรสณฑ์สันทัด

วัน เดือน ปีเกิด : 31 เดือนมีนาคม ปีเกิดมีนาคม 2551

ที่อยู่ปัจจุบัน : 17/3หมู่16ต.แม่วินอ.แม่วาง จ.เชียงใหม่ 50360

ประวัติการศึกษา:

พ.ศ 2558 ประถมศึกษา โรงเรียนวัดห้วยแก้ว

พ.ศ 2561 ประถมศึกษา โรงเรียนวัดห้วยแก้ว

ปัจจุบัน : กำลังศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพวิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่

เบอร์โทรศัพท์ : 082 960 1720

E-mail : rungrot044535@gmail.com